

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELOFIZETÉSI DIJAK BRASSOBAN:

Egy óra 70 lej, negyedévre 190 lej, félre 360 lej,
egy évre 680 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELOFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 80, 1/4 évre 220, 1/2 évre 420, 1 évre 800 lej
Külföldre: 1/4 évre 370, 1/2 évre 720, 1 évre 1400 lej

Mi van a locarno-i jegyzőkönyvben?

Közzétették a szerződés tartalmát — A büntető megállapodások egyformán
érvényesek minden államra

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kormány ma tette közzé a locarno-i szerződés szövegét. A szerződés maga a konferencia zárlójegyzőkönyvéből és hat mellékletből áll. A jegyzőkönyv szerint a német, angol, francia, olasz, belga, lengyel és cseh kormányok képviselői hozzájárulnak az értekezleten kidolgozott egyezménytervezetekhez. Ezek: a Németország, Belgium, Franciaország, Anglia és Olaszország közötti szerződés, továbbá Németország és Belgium, Németország és Lengyelország, valamint a Németország és Csehország közötti döntőbírói egyezmények. Ezeket az okmányokat „Varietür” jelzéssel parafirozták, s az érdekeltek a december elején megtartandó ülésen formálisan is aláírják az egyezményeket.

A zárlójegyzőkönyv

megállapítja, hogy ezek a szerződések előmozdítják a népszövetségi egyezség okmány nyolcadik pontjában tervezett leszerelést, amelynek végrehajtásában valamennyi állam őszintén közreműködik.

A francia külügyminiszter közli a jegyzőkönyvben, hogy Franciaország, Lengyelországgal és Csehországgal szintén döntőbírói szerződést tervezett állított fel, hogy a szerződések hasznait biztosítsák egymásnak. Ezeket az egyezményeket a nemzetek szövetségének tanácsa elé terjesztik. A jegyzőkönyvhöz csatolt „Rajnai paktum” tervezetében Németország, Belgium, Franciaország, Anglia és Olaszország külön-külön és együttesen garantálják a mai német-francia és a német-belga határok szerint a területi státust és a demilitarizált zónákról szóló rendelkezések betartását.

Németország és Franciaország, valamint Németország és Belgium kötelezik magukat, hogy

semmiképen sem folyamodnak

támadáshoz, betöréshez, vagy háborúhoz.

Kivételnek ez alól azok az esetek, amikor kötelezettségek megszegése elleni védekezésről van szó, vagy ha a versaillesi szerződés 42 és 43 szakaszainak flagrális megsértése esetén a nemzetek szövetsége által elrendelt akciókat kell végrehajtani.

A felek a jogaik tekintetében felmerült ellentéteket a bírák elé terjesztik, akiknek döntése kötelező. Egyéb kérdéseket az egyeztető bizottság döntése alá bocsátják. Ha a felek megegyeznek, akkor a nemzetek szövetségének tanácsa dönt.

A támadás, a betörés és háború mellőzése kötelezettségének, valamint a demilitarizált zóna rendelkezéseinek megsértését azonnal a tanács elé kell terjesztetni, mely közli azonnal a szerződést aláíró hatalmakkal, amelyek kötelesek a sérelmet szenvedett államot támogatni.

A szerződő hatalmak már most kötelezik maguk, hogy azon fél mellé állnak, amely ellen a vétség és a sérelem irányul. A szerződés mindaddig érvényben marad, amíg a nemzetek szövetségének kétharmada szótöbbséggel megállapítja, hogy a népszövetség a szerződő feleknek elegendő garanciát nyújt, s ebben az esetben egy év után a szerződés érvénytelen né válik.

A jegyzőkönyvhöz csatolták a szövetségi delegátusok levelét, amelyben kijelentik, hogy Németországnak a népszövetségi egyezség okmány tizenhatodik szakaszára vonatkozó követeléseire nem illetékesek a nemzetek szövetségének nevében válaszolni. Saját értelmezésük szerint a szakasz úgy értelmezendő, hogy az egyezségokmány tiszteletben tartására vagy a támadó cselekményekkel szemben való közreműködésre minden tagállam köteles oly mértékben, amely katonai helyzetével összhangban áll.

„Nihil sine deo”

Iskola után a templomot veszik el — A szászvárosi ref. híveknek nincs többé hol dicsérni az Istent

Nyílt botrányral kergették ki a presbitereket és a lelkészt az Isten házából

SZASZVÁROS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Kun kollegiumnak minden jogot és törvényt tipró elrablása feletti elkeseredés és fájdalom még csak nem is enyhülhetett, ma újabb és jóvá alig tehető brutális jogtiprás zavarta meg a vasárnap szent csendjét.

Az öreg templom beomlással fenyegető boltozatai arra kényszerítették már évek óta az itteni református egyházat, hogy az istentiszteletet, s minden egyéb egyházi funkciót a Kun-kollegium dísztermében végezzen. A kollegiumot elvették, de enyhítésül Bratu tanügyi inspektor biztosította az egyházat, hogy a dísztermet, mely ma szinte egyedüli menhelye és temploma a híveknek, absolute nem bántják.

S a mai napig tényleg a hívek idejártak, forró és buzgó fohászuk oltalmért — innen szállt az Égek urához.

E hét elején a volt kollegium előjárósága a helybeli liceum igazgatójától átiratot kapott, melyben a díszterem átadására szólították fel őket. Az előjáróság a kérelmet természetesen elutasította, tekintve, hogy a kollegium megszüntetése miatt a ref. egyház rendelkezett a terem felett. Ezzel az ügy befejezést nyert, s mivel az egyház semminemű értesítést román részről nem kapott, megtartotta ma a rendes istentiszteletet, mely után a presbiterium akart ugyanott gyűlésezni.

Már az Istentisztelet vége felé

állandó s egyre növekvő zaj

tette a híveket arra figyelmessé, hogy valami készül. Az Istentiszteletet követő presbiteri gyűlést már állandóan zavarták. Az elnöklő Bodor János ref. lelkészt ekkor

kihívatta Demian liceumi igazgató s két ember tanuskodása mellett — nyomatékosan felhívta Bodor Jánost, hogy a templomul szolgáló dísztermet felszentelés és a tanári megnyitó ünnepély céljára

azonnal adja át,

mit Bodor tiszteletes, hivatkozva a terem templomi voltára, megtagadott. A távozó direktor után erre egy küldöttség, mely állott Vulpe fakereskedő, Herca kőműves, Branga bankhivatalnok és egy csendőrből, a gyűlés színihelyére betolakodva, a »nép« nevében kérték az átadást. A tagadó válasza a folyosón egyre hangosabban zajongó tömeg felszólítva az ajtót, a teljes papi ornátusban, minisztránsgyerekektől körülvett Donisa esperes és Bacurar lelkészeketől vezetve, előzölte a termet. Gergely Ferenc ref. lelkész,

palástban a szószéken, kezében a Bibliával, a tömeg állandó becsúszása közben tiltakozott a templom-gyalázás ellen.

S az évek súlyától meggyönyed, becsületben megöszült presbiterek és Bodor és Gergely tiszteletesek

a tömeg fenyegető magatartása s állandó szidalmazása közepette könnyel szemükben távoztak.

»Nihil sine Deo«, ez a magasztos jelmondat díszíti Románia címerét. Vajjon azok, kik e jelmondatot vették fel egy ország címerébe, gondoltak-e akkor arra, hogy az egy Istent ilyen módon fogják ebben az országban megcsúfolni. Ez megtörténhetett talán egy kommunista országban, de itt hol Isten nevével kérkedik az ország címere, — megtörténhetett-e? És megtörtént mégis az Urnak 1925-ik esztendejében, a demokrata és liberális Romániában. — Oh, nem is a nép akaratából, de Demian Áron liceumi igazgató igazgatója.

Macdonald Budapesten

A bolsevistáktól akarja megtisztítani a szociáldemokráciát

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Macdonald, az angol szociáldemokrata vezére igen komoly tárgyalásokat folytat a budapesti szocialista vezetőkkel. Payer Károly, Farkas István képviselők és Büchler párttitkár keresték föl tegnap délelőtt a vendéget, aki elmondotta, hogy főcélja még idejelenkor megtisztítani a bolsevista szélsőséges törekvésektől a második internacionáléhoz tartozó szociáldemokrata pártokat.

Az újságíróknak is nyilatkozott Macdonald. Véleménye szerint Európa már pacifikálódott és csak idő kérdése, hogy a háborús mentalitás utolsó maradványai végleg eltűnjenek. Még azonban le nem hullanak az országot mesterségesen elválasztó falak, a háború előtti jólét nem állhat helyre. Nagyon jól érzik a szélsőségesek, hogy napjaik még vannak számlálva, mert mielőtt a józan belátás végleg felülkerekedik az emberiségben, a felforgatók soha többé szóhoz nem juthatnak.

Bethlen István miniszterelnök tegnap ebédet adott Macdonald tiszteletére, amelyre többek közt hivatalosak voltak Barclay angol követ, Apponyi Albert és Teleky Pál.

Modern

Oktober
21

Illet még nem látott az emberiség!

„Erdők királya”

11 felv. Főszerepben: Douglas Fairbanks

Mozgó

Oktober
21

Hétezer nyolcszáz iskolát épített Angelescu?

„Tekintsük testvéreinknek a kisebbségeket” — Tréfás kedvében van a miniszter úr

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vasárnap délelőtt Angelescu miniszter meglátogatta azokat a falvakat, amelyek lakosságának áldozatkészségéből új elemi iskolákat kaptak. Ghitecu Petre államtitkárral és több hatósági személlyel végigjártak tizen-nyolc községet és Almás községben, amely iskoláját a miniszter nevezte el, Angelescu azt az ellenőrizhetetlen kijelentést tette, hogy mióta miniszter 7800 új iskolát épített. Más községben pl. Boncfalván mulatságosan nagyképp buzditást intézett a lakosság-

hoz a miniszter, aki egy kanál vízben szeretné megfőjtani az egész kisebbségi oktatást. Felhívta a lakosságot, hogy tekintse testvéreinek a kisebbségeket, akiknek éppen annyi joguk van a napfényhez, a kultúrához, mint nekik. Érdekes, hogy ez a kijelentés színromán vidéken hangzott el, ahol a lakosságnak, ha akarna, sem szólhatna a kisebbségek kultúrájába, míg ha a miniszter saját kijelentését komolyan venné, elsősorban megbecsülést mutatna évszázados kulturánk iránt.

A zsidóság iskolaügyi sérelmei

Kívánják a magyar anyanyelvű tanítás engedélyezését

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az erdélyi és bánati kongresszusi és statusquo izraelita hitközségek június 29-én Marosvásárhelyen tartott kongresszusukból a közoktatásügyi miniszterhez memorandumot intéztek, melyben a magánoktatásról szóló törvényjavaslat sérelmeit sorolták fel és azok megszüntetését kérték.

Általános panaszuk: a zsidó tanulóifjúságot kiűldözik az egyetemekről vagy oda sem engedik, az állami iskolákban sok megaláztatást és hátrahelyezést kell elszenvedniük, iskolaépületeiket büntetlenül rongálják s rombolják és országsszerte gyűlöletet iparkodnak ellenük kelteni.

A magánoktatási javaslat legfőbb sérelme azonban a zsidóságra az anyanyelvű tanítás megszüntetése, azaz az erdélyi és bánati zsidóságra nézve a magyar nyelvű tanítás tilalma. Ennek a hátrányát fokozza az a rettenetes szigor, melyet az ellenőrző közegek az anyanyelvnek még kisegítő használata ellen is kifejtének.

A memorandumban kéri a javaslat 35. szakasza utolsó mondatának és az egész 36. paragrafusnak kihagyását, a 39. szakasznak olyképp való kiegészítését, hogy kisegítőleg az anyanyelv is használható legyen.

Mi történt volna, ha nem sikerül a locarnói konferencia?

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egy német nagyiparos, Arnold Rechberg, a Berliner Tagblattban nagyon indiszkrét módon leplezte le most Csicserin orosz külügyi népbiztost, azzal kapcsolatban, hogy a népbiztos a locarnói konferenciát közvetlenül megelőzően Berlinben járt, Rechberg kijelentései való sággal szenzációk, s kedvünk volna nem hinni ezekben a rémítésekben. De ha minden csak egyszerű kitalálás, akkor is jellemző korunkra. Rechberg szerint Csicserin befolyásos német nacionalista politikusok előtt a következőket mondta:

— Németország aligha fog Locarnóban Isten tudja, milyen nagy eredményeket elérni. Eppen ezért volna észszerű, ha Németország katonai konvenciót kötne Oroszországgal, Franciaországgal és Angliával. Miután Oroszországot Lengyelország választja el Németországtól, s elzárja Oroszország útját nyugat felé, ki kellett békülnünk a lengyelekkel. Varsóban hangsúlyoztam, hogy Franciaország, amely Németországgal mindenképpen biztossági szerződést akar kötni, cserbenhagyja Lengyelországot, amelyet még akkor sem segíthetne, ha akarná is, mert Franciaország a tönk szélén áll. Erveim óriási hatást keltettek Varsóban. Ajánlottam, hogy Oroszország garantálni fogja Lengyelország nyugati határait s így sikerült is Lengyelország és Oroszország között titkos katonai szerződést is létrehoznom. Lengyelország így most már beléphet a német-orosz katonai szövetségbe. Németország mondjon le végleg a lengyel területekről, s a legközelebbi háborúban, amelynek amúgy is hamarosan ki kell törnie, kompenzációként megkapná Elzászt és Lotharingiát, valamint Északfranciaország és Belgium bányaterületeit, s így a német nehézipar 1914-beli álma teljesedésbe menne.

— Olaszországnak is be kell lépnie ebbe a szövetségbe. Megüzentem Mussolininak, hogy ha Franciaország és Anglia megkötik a biztossági szerződést Németországgal, akkor Olaszország másodrangú állammá süllyedne, s egyben odaigérttem az olasz diktátornak Savoyát és Nizzát.

— Franciaország és Anglia katonai ellenállását ezuttal már könnyen meg lehet törni, mert Franciaország és Anglia hadereje tengerészettel együtt kommunista eszmékkel van aláaknázva. Franciaország és Anglia tengerészei nem fognak olyan államcsoporthoz ellen harcolni,

amelynek élén egy tiszta marxista állam áll, s amelynek egyedüli célja az elnyomott népek felszabadítása. S az angol tengeri hatalom lehanyatlását a német tengeri uralom fogja követni.

— Egyébként mindjárt az ellenségeskedések megkezdésekor, Ázsia és Afrika népei, amelyeket a bolsevik propaganda már alaposan előkészített, azonnal felkelnek, úgy, hogy Franciaország és Anglia erejét paralizálják. Erre a felkelésre Törökországnak Anglia ellen viselendő háborúja fogja megadni a jelt.

Rechberg szerint ezek lettek volna Csicserin szavai, — szerintünk azonban az egésznél csak az a célja, hogy izgassák vele a közvéleményt. Mindezt ugyanis leghalványabb körvonalakban sem vehetjük komolyan a mai tehetetlen, kialakulatlan és szétomlásra ítélt Oroszországgal, amely az egész gondolatmenetnek alapul szolgálna.

ANGORA. A bolgár-török barátsági szerződést aláírták.

BERLIN. Beavatottak szerint a birodalmi gyűlés csupán november huszadikán ül össze.

SANGHAI. Feu-Ju-Siang keresztény tábornok csapatai elfoglalták a várost.

A székelyudvarhelyi választói névjegyzék és egyebek

SZEKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közeledő választások alkalmára lázas munka között összeállított választói névjegyzék Székelyudvarhelyen is elkészült. Ez a névjegyzék azonban és a mód, ahogyan azt a választók rendelkezésére bocsátották, magán viseli a multból közismert liberális patenlirozott védjegyet. És ez a védjegy még mindig országos jellegű párturalmi felszínen maradás célzatával bír, melynek lelőrésére még mindig késik a román, magyar és német pártoknak a kultúra, jog és szabadság megmentésére hivatott ereje, közös akciója.

Hogy mikor függesztették ki közszemlére a székelyudvarhelyi választói névjegyzéket, azt még a városi tisztviselők sem tudják biztosan. Sokan közülük a kifüggesztésről sem szereztek tudomást s csak miután a lejárati előtti egy-két napon hívták fel rá egyes érdeklődők a figyelmet, tudták meg, hogy a választói névjegyzék a városházi zárt ajtóhoz hirdető táblán lóg és pedig úgy, hogy aligha senki hozzá nem férhet. Mert a választók neveit tartalmazó iverk könyvekben összefoglalva lógtak egy spárgán a tábla belsőjén, melynek rácsosított ajtajának kulcsa hivatalos őrizet alatt állott és neki kezébe nem juthatott.

No de nem olyan fekete az ördög, mint a milyennek festik, bár néha a festéknél is feketebb.

Hire járt ugyanis, hogy a rács miatt hozzáférhetetlen választói névjegyzék másodpéldánya a városi főjegyzőnél megtekinthető. Igen ám, csak hogy mivel úgy a kifüggesztésről, mint a városi főjegyzőnél lehetséges megtekintésről — föltéve, de megengedve — kiadott hivatalos közlés nem tájékoztatta előzőleg a kellő időben a közönséget, csak a lejárati előtti pár napon a véletlen indított meg néhány embert a városháza felé s ez a néhány ember is inkább kevesebb mint több szerencsével járt a főjegyzői irodán. Kevesebb bel azért, mert ennek a néhánynak legtöbbje csalódottan tapasztalta nevének a választói névjegyzékből történt kimaradását. S többben talán nem is molesztálták volna a főjegyzőséget, ha a tizenkettedik órában, e hó 16-án este a Magyar Párt elnöksége plakáton fel nem hívja a közönséget a választói névjegyzék megtekintésére azon a címen, hogy a közszemlére tetel határideje 17-én déli 12 órakor lejár. A Magyar Párt késői felhívásából vált tehát szélesebb rétegekben köz tudomásává, hogy a választói névjegyzék megtekintésének határideje 17-én lejárt s így annak a tíznapos határidő megköveteltségénél fogva már 7-én a választók rendelkezésére kellett állania. Hogy aztán állott-e is, azt a hivatalosak mondhatják meg csupán, de a választók nem tudják.

Elérkezvén tehát a tizenkettedik óra, a M. P. felhívásánál fogva már többen járultak a városi főjegyzőhöz érdeklődni, azíránt, hogy felvették-e őket a választói listába. S a főjegyző készségesen állott mindenki rendelkezésére, bár nem reggeli 8 órától, hanem csak 10 órától, mert magánfelek csak 10—12 óráig fogadtatnak. Betűsorban egyenként bo-

Mit mutat a tükre

Meg van-e elégedve bőrének állapotával vagy kinézése aggodalmat okoz? Bőrüknek visszaadják természetes szépségét, ha egy tiszta szappant használnak, mint a Kadum-szappan. Bő habja mélyen be fog hatolni pórusaiba és minden bőrmaradéktól, amelyek naponta összegyűlnek, kitisztítja.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerekkereskedésekben.
Nagyban elárúsítás: „Standard” drogéria, Bukarest.

Cadum szappan

csitotta be irodahelyiségébe az érdeklődőket s a név bemondása után ő maga anélkül, hogy a listát a választópolgár kezébe adta volna, megkereste benne az illető nevét s ha megtalálta a név sorban, ujjával a névre mutatva hívta fel a figyelmet a felvétel megtörténte s megengedte, hogy az érdeklődő a saját nevét el is olvashassa a listában. X. azonban nem érdeklődött Y. névének a listában szereplése iránt, mert azt kezébe nem vehette, nem forgathatta s a főjegyző ur pedig meg nem mondta, azaz kijelentette, hogy csak személyesen történnetik az érdeklődés.

Ilyen előzmények után elképzelhetni, mily kevesen ezek utána a választói névjegyzéknek.

Iz annál a jobb baj, mert mint utólag kiderült, a főjegyző ur szíves felvilágosításából a kapu alatti rácson őrzött névjegyzék mindössze 1542 választópolgár nevét tartalmazza. Hogy aztán e számban mennyi a jogosult és nem jogosult, mennyi a magyar és mennyi a más nemzetiségű, s hogy hány jogosult nincs benne, azt csak azok mondhatják meg, akik a mi kisebbségi sorsba jutott magyar életünk és halálunk felett dönteni hivatottak a liberális uralom jóvoltából. No, de azért mi, elárult magyarok, tovább bízunk a jog és igazság diadalában és hisszük, hogy a névjegyzékben nem szereplő választók jogos panaszai, melyeket már be is nyújtottak az illetékes hatóságok, orvoslásban részesülnek, amint másképpen elképzelni nem is tudunk.

A megválasztandó képviselők, illetőleg tanácsosok személyét illetőleg különben már most nagy korteskedés folyik a liberális berkekben. Hír szerint liberálisok ki akarják baltatni a város érdemes, közbecsülésben és közszereletben álló primárját s helyébe magyart illetni a polgármesteri székbe. Sugdosott hírek szerint ki is szemeltek egyet, de határozott formában nyert cáfolatos hír szerint az illető magyar elhárította magát a fejkínált primári székbe. Jól tette. Székelyudvarhelynek nem kell liberális szálitmányu polgármester, ha mindjárt magyar is, mert ez csak renegát és liberális eszköz lenne, már pedig egyikre sincs szüksége Székelyudvarhelynek. Maradjon meg helyén a mostani primár, aki tisztakezü, jogtisztelő, törvényes alapon álló román ember ugyan, de talpig ember, aki csak azoknak lehet szálla a szemében, akik liberális mentálitás szemüvegén nézik és szeretnék másokkal is láttatni a világot. De az udvarhelymegyei székelyek is vigyázzanak, milyen listávar mennek a választásokra, nehogy úgy járjanak, mint az a részük, mely a kisebbségi jogainkat semmibe sem vevő, iskoláinkat bezáró, kulturánkat sanyargató liberálisok mindent ígéréssel rácsodve, de az ígéretekéből semmit sem teljesítve, azok listáját vitték a mezőgazdasági kamarai választásokon győzelemre, akik ígértük ellenére utólag becsapták őket.

Vigyázzatok, választópolgárok!

Négymillió magyar védelme

Apellálás a nagyhatalmak parlamentjeihez

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Baross János képviselő a demokratikus blokk nevében a nemzetgyűlés indítványkönyvébe azt a javaslatot jegyezte be, hogy a lecsatolt területen élő négymillió magyar gazdasági és kulturális érdekeinek védelmére a magyar nemzetgyűlés sürgősen lépjen érintkezésbe Anglia, Franciaország, Olaszország, Japán és az Egyesült Államok parlamentjeivel, mivel ez az öt nagy állam eddig, sajnos, eredménytelenül garantálta a békeszerződésekben a magyar kisebbségek legelemibb jogait.

ROMA. Hivatalosan közlik, hogy az olasz csapatok a Szomáli földnek a Nogal-folyótól délre eső részét, a régóta vitás területet megszállták.

DAMASZKUSZ. A druzok a kommunis-tákkal együtt lázadást szerveznek, a franciáknak azonban sikerült a lázadást estére elfojtani.

ROMA. Hír szerint az igazságügyi palotában másolják a Mateotti per iratait. A per anyaga körülbelül négy nagy kötet. A tárgyalást — amelyen háromszáz tanut hallgatnak ki — még az idén, legkésőbb azonban januárban megtartják.

A lej Zürichben nyitáskor 2.46 és egynegyed

Brassó magyar polgárságához!

A községi választók névjegyzéke csak október 23-ig van közszemlére kitéve a főtéri régi tanácsház kistermében. Mindenki győződjön meg arról, hogy fel van-e véve, és ha nincs, éljen felszólamlással. — Aki elmulasztja e kötelességének teljesítését, nemcsak önmaga, hanem városa és faja ellen is vétkezik!

Monarchisták fantasztikus álma

Óriási Habsburg-államközösséget terveznek?

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A keresztényszocialista párt könyomatos fantasztikus hírt közöl. A monarchisták e hír szerint titkos ülést tartottak Dankl Vilóor vezéreztetésnek, a hírneves kraszníki győzőnek elnökletével és egy új, nagyszabású Habsburg-monarchia alakításán tanácskoztak Habsburg-házi császár jogara alatt tömörülne Lengyelország, Csehország, Jugoszlávia,

Magyarország és Ausztria. A fantasztikus tervnek a könyomatos szerint Csehország, ban is lelkes hívei vannak.

E rövid híradásból persze bajos megállapítani, hogy naiv álmodozók tervkovácsolásáról van-e szó, avagy csak a köztársaságiak ujságmanőveréről, mellyel a monarchistákat kompromittálni akarják.

Kombinációk a kormány távozásáról s Averescu tábornok kormányelnökségéről

Nyilatkoznak a liberális korifeusok — Erélyesebb lesz az Averescánus kormány, mint Bratianuék?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Averescu tábornoknak, a néppárt vezérének szombati audienciája állandóan foglalkoztatja a politikusokat. A Brassói Lapok bukaresti tudósítója a kihallgatásról a politikai élet több tényezőjével beszélt, s feltétlen érdeklődésre tarthat számot az a nyilatkozat, ame-

lyet a kormányhoz nagyon közelálló liberális politikus tett. A Brassói Lapok bukaresti tudósítója hangsúlyozza, hogy ez a nyilatkozat — még ha bármely erélyesen igyekeznek is majd megcáfolni, — feltétlenül autentikus.

A liberális politikus a következőket mondotta.

— A szombati audiencián a király már döntött a liberális kormány lemondását és a kormányzat átadását illetőleg. Ha az ellenzék nem akadékoskodik, vagy ha különösebb esemény közbe nem jön, a kormány decemberben lemond és átadja helyét az Averescu-kormánynak.

Ugyanez a forrás még a következőket mondotta:

— A községi választások megtartására vonatkozólag még nem döntött véglegesen a kormány, amely a reá mzdult politikai események miatt egyébként is azt az álláspontot vallja, hogy a választások megejtésére nincs is szüksége. Egyrészt az előmunkálatok sincsenek befejezve, másrészt azonban nincs szükség arra azért sem, mert a községi választások kimenetele amugy sincs kihatással a jövő politikájára. Eszerint több eshetőség van arra, hogy a községi választásokat a liberálisok nem tartják meg.

A Brassói Lapok tudósítója beszélt a kormány félhivatalos lapjának, a Viitorul-nak politikai szerkesztőjével is, aki a következőket mondotta:

— Nézetem szerint az ellenzék rendbontó elemei a rendszerető elemekkel képtelenek együttműködni, s a fuzióból — amint azt a Viitorul annyiszor megírta — semmi sem lesz. Ami a kormány távozását illeti, annak időpontját — most még pontosan tudni nem lehet, de a leg-határozottabban állithatom, hogy utána

csak az Averescu tábornok vezetése alatt álló kormány jöhet, mert csak ez képes az ország rendjét fenntartani és biztosítani. Amíg azonban a liberálisok keztyűs kézzel tartották fenn a rendet, s amíg ezt az ellenzék diktatúrának nevezte, addig az Averescu kormány sokkal erélyesebb lesz, s le fogja vetni a keztyűt. A tábornok már kijelentette, hogy

minden eszközzel megóvjá a belső társadalmi rendet.

Az egyik néppárti politikus mindenben megerősíti a fenti információkat, sőt ő már határozottan állítja, hogy a kormány már meg se tartja a községi választásokat, viszont szerinte az az állítás, a mely szerint az Averescu kormány kiméletlenebb lesz a liberálisoknál, nem felel meg a tényeknek. Erre már csak azért sincs szükség, mert a tábornok osztatlanul bírja az ország rokonszenvét, s az egész ország segíteni fog ja tábornoknak a rend fenntartásában. Ha viszont a szigor valóban a kommunista kilengések ellen fog irányulni, ezt az egész ország csak egyhangú örömmel üdvözölheti.

Panait Istrati, a szenvedő ember

Románia legnagyobb írója küzdelmes életét, vágyait, lobogó lelkét mutatja meg a magyarságnak — A volt csavargó, zsákhordó, akinek nyolc nyelvre fordítják a regényeit — A Kyralina világhírű szerzőjének fordítási jogát a Brassói Lapok szerezte meg

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Beszéltem Panait Istratival, a jelenkor egyik legismertebb regényírójával.

Határozatlan színű, mélységes szemek, melyekből lázadóan tör elő a szenvedő emberi ség elégedetlensége. Nyúlt, koravénült arc vonások, melyek egy sárguló lélek ujravirágzását jellemzik, mely lelket nem tudott megtörni a nyomor, a kín, a szenvedés. Mely lélek dacolva küzdött gonoszság és érzéketlen séggel, amely a sok csapás és csalódás ellenére is telve van emberszeretettel, szánalom mal azok iránt, akik nem tudnak élni, érezni, szenvedni.

Hogy szenvedett? Más is szenvedett. Hogy szeretett? Más is szeretett. Hogy csalódott? Mindenki csalódott. De hogy egyetlen emberben ennyi kiforrott szellem, ennyi erő, ennyi magasztos vonás legyen, ehhez már több kellett. Itt a génusz járt. A szenvedés csak fokozta benne az emberszeretetet, a meg bocsájtást, a türelmesség, a szánalom érzését.

Nem hazug, nem nagyzó, nem pökhendi: kikristályosodott egyéniség az egész ember.

Már most helyezzük el ebben a fonnyadt de acélizmos testben azt az ezer halált túlélő lelket, melyet az emberszeretet mártíromja tett széppé, nemessé. Megkapjuk az egyéniséget: ez Panait Istrati.

— Beszél ön románul is? fogad a mester kezemet s zorongatva.

— Igen.

— De nem úgy mint franciául.

— Nem.

— Akkor talán németül?

— Oh igen, beszéljünk németül.

— Maradjunk inkább a franciánál.

S a franciánál maradtunk. Már látom, hogy szeszélyes emberrel van dolgom s ezért nem igen szakítottam félbe.

S így tudtam meg, hogy az öregedő ember még csak negyven éves. Ott született Brai lában, a görög, a macedon, a török, az albán menekültek világában egy görög csempész

tól és román anyától, aki évtizedeken át most, vasalt, hogy fiából embert neveljen. Nem ment újra férjhez. Pedig fiatal volt. Szép volt. Lemondott az élt örömeiről. Egyetlen öröme volt az a rettenetesen fájdalma, melyet szeretett fia okozott neki egy egész életen keresztül.

Csavargó volt, a szó legnyersebb értelmében. Volt ő minden: korcsmászolga, hotelszolga, eszkaljpuccer, kötőrő, fahordó, favágó, boltszolga, szobafestő, motorjavító, motorrontó, fényképfuser, kifutó, szenelegény, inas, minden, minden. Ott debütált a brailai kikötőben, ahol keskeny, csenevész, vállain szakadtig hordta a félmázsás zsákokat a hajó fenekére, vagy a mólóra. Ott nőtt fel a világ legizmosabb, legnyersebb, legiszaksabb emberisége között. Itt tanulta meg az emberi lélek kutatását s ebben a miljöben, ahol mi csak szemetet, rosszat látunk, az emberbuvár talált itt szépet, nagyot, nemeset. Mert az emberi szenvedésen keresztül rajzolta meg az embert. S ha itt-ott egy-egy foltot találunk ebben a rettenetesen szinhalmazban, ezt a foltot egy-egy elhullajtott könnyű ejtett, melyet nem tudott magába fojtani...

Volt cupringer is. Tőle tudtam meg, hogy mi igazában vége a cupringer, a cselédszerző. Ott volt alkalmazva a mai nagy kommunista vezérnél, Cristescunál.

— A cupringer. Azt kérem ismerni kell... mondotta Panait Istrati. Télen, a nagy hidegben (érdekes, hogy mennyire fél a hidegtől ez az ember!) elmentem a Cizmizdiuba, elesitem a nyomorgó cselédeányokat. Elvittem őket helybe. Istenem, mi volt ezeknek a szerencsétlen páriáknak a szenvedése az enyémhez képest. Mert én az ő fájdalmukat is éreztem. Elvittem őket helybe, mikor tudtam, hogy valóságos rabszolgasors vár rájuk. Volt közöttük magyar is, de legtöbbször román volt, erdélyi román. Abból az édes szeretett Erdélyből, amelynek bírására annyira vásott a román bojár foga. Ennek az Erdélynek a szülőiteit kezelték a legembertelenebb módon. Midőn helybe vittem a leányt, még ment valahogy, mert csak nyolc nap múlva kellett fizetniük a cupringer taksáját. De amikor nyolc nap elteltével odaérkeztem, a leány nem volt már ott. »Lopott s megszökött« volt a felelet. Pedig a tény az volt, hogy a nyolcadik nap közeledtével addig üttették-verték a szerencsétlent, amíg meg nem szökött. S így nem kellett fizetni sem a leányt, sem a cupringert. S így minden nyolc napban új cselédet kaptak. Bizony, én is velük sirtam és át éreztem születésem óráját, valahányszor egyikükkel találkoztam.

— Ilyenkor aztán elfogyott a vágy: menni messzire ebből az országból. A sok nyomor tudóbajossá tett. Elmentem Kairóba. Beutaztam Egyiptomot, Törökországot, Assziriát, Olaszországot. Mindenütt a legdurvább emberi munkának a végzésével tartottam fenn magam. De menekültem a hidegtől. 1908-ban visszajöttem s ettől fogva évenként négyszer utaztam el külföldre. »Fiam, fiam, mondta szeretett anyám. Meg ne sírásd egyszer ezt a vándorlást, amidőn hazajövet egy sirhalom alatt találsz azt, aki életet adott.« És ma ezek a szavak fájnak a legjobban, mert nem lehettem ott, mellette, hogy lezárjam jószág szeméit, amelyek annyi könnyet hullattak éretem.

— A sors újra a dokkmunkások közé vitt, Brailába. Később titkáruk is lettem. S egy sztrájk alkalmával alaposan elagyabugyált a sziguranca, csak azért, mert szerettem a véreimet, munkástársaimat. Ott talált a 12-es balkánháború. Párisba mentem. Ott is a legképtelenebb emberi munkát végeztem. Négy hónapig maradtam ott. Bizony, akkor nem tudtam megegyezni a franciákkal.

Egy évre rá Panait Istrati Budapestet találjuk. Eppen május elseje volt. Ott asszisztált egy fenséges májusi munkás ünnepélyen.

— Hogy mi a véleményem a magyar népről? Civilizált, életerős, munkabíró nemzet. A magyar paraszt. Hát látni ott azt a piszkot, azt a nyomort, azt az elhagyatottságot, amit lépten-nyomon a román parasztnál találunk? Hisz a legszegényebbnek van ott egy kis gazdasága, egy kis valamije. S amije van, az egészséges, tiszta. Mint annilyen egészséges és tiszta maga a magyar paraszt. Bizony sajnálattal kell ideznenem egy aradi csendőrtiszt szavait, aki jó román, jó hazafi s akit nem gyanusíthatok magyar barátsággal, mert ott harcolt a román hadseregben a magyarok ellen. Ez a tiszt mondotta nekem: »Amíg a magyar csendőr ült a román paraszton, hogy tisztán tartsa a házat s becsületes legyen, addig a román csendőr azért veri agyba

főbe a magyart, mert nem akar becsületes lenni.« Mondom, ezt egy olyan ember mondta, aki igaz román, becsületes román. Hogy megírja-e? Követelem. En forradalmár vagyok. En az emberek igazságáért küzdök s nem félek senkitől. Követelem, hogy megírja. Különben nem leszünk jóbarátok.

S itt elkezdett idegesen füstölni. Egyik cigarettát a másik után dobta el.

— Itt van egy másik eset. A regátból mentem Magyar-Békásba. Micsoda különbség. Pedig csak közhajításnyira voltam az ókírásyástól. Ott talállok egy egészséges, tiszta vendéglőt. Tiszta tányér, tiszta evőeszköz. Ezüstből. Jó ital, jó étel, Rendes árak. Civilizált ember, aki kedélyesen tár alog velem. Persze csak aztán tudtam meg, hogy magyar főhadnagy volt. Micsoda kontraszt a román korcsmával és korcsmárossal szemben.

De legszívesebben beszélt Svájcra, ahol keményen dolgozott, s ahol elfogta az intellektuális ember teremtő láza. Ahol a génius adta meg az első nagy ihletet Romain Rolland olvasása közben.

— Ez az ember nem lehet farizeus, mondtam Istrati. Ennyi emberszeretet, ennyi türelenség nem lehet mesterséges olyan időszakban, amidőn az emberiség elérte szenvedéseinek tetőfokát. S elhatároztam, írok neki. Akkor Interlakenben volt a mester. Írtam neki. Nem róla, hanem magamról. Az emberiségről, amelynek szenvedését oly becsületes közvetlenséggel írja meg. Pár hét múlva megkaptam a levelemet: »Elutazott ismeretlen helyre«. Hogyan? Ez az ember viszontasította levelemet? Nem, ez nem lehet. De a gyanu mégis megfogamzott bennem. Zsebre vágtam a levelet s magamnál őriztem. S később sokkal később, amidőn Jean Debris svájci író lapjánál dolgoztam, mint expeditőr, gondoltam arra, hogy újra írok neki. Akkor már annyira tudtam franciául, hogy a Feuille, Debris lapja, egyes szemelvényeket hozott tőlem, melyekre Henri Barbusse válaszolt. Nagyon büszke voltam rá. Ekkor mondtam

Debris, hogy küldjem el levelemet Romain Rolland egyik hatalmas barátjával, Jouve-val, s akkor biztosan megkapja a levelet. »Hogyan?« mondtam. En ehhez az emberhez kerülő uton jussak. Hát nekem nincs nyitva a főajtó, mint másnak? Inkább nem küldöm el a levelet. S magamnál tartottam. Ujra beköszöntött a hideg. Nizzába mentem, ahol három hónapig a legnagyobb nyomorban éltem. A hidak alatt aludtam. Nem volt munkám. Az éhségláz agyongyötört. Elvesztettem a lelki egyensúlyt. S egy végzetes napon elvágtam borotvával a nyakamat. Mikor magamhoz tértem, kórházban voltam. Zsebemben megtalálták a Romain Rollandhoz címzett levelemet, melyet azonnal kézbesítettek neki s ekkor kaptam tőle azt a választ, melyet könyvem elején, a Kira-Kiralina-ban közlök le teljes egészében.

— Barátok lettünk. Megadta a mester az imputzust s megírtam első könyvem, mely ma nyolc nyelvre fordítanak, s mely művem az ő inspirációja alatt íródott. Most, hogy a jövő év január 29-én ünneplik Romain Rolland hatvanadik születésnapját, ez a munka ott lesz a mester ereklyéi között, melyet az Amicorum gyűjt össze számára Roniger jóvoltából.

Teljes lélekkel hagytam Panait Istrati közvetlen szavait, amint kitért előttem lelkének minden gyönyörűségét. Lelkembe véődtek szavai midőn azt mondotta: »Erzelmi világom minden atomja szeretet után vágódott, barátság után áhitozott. Ezt a szeretetet ezt a barátságot kerestem Romain Rollandban. S meg is találtam.«

S mikor az ajtónál még egyszer közel szorítunk, lelkünk összelelkezett, mert éreztem, hogy ez az ember egy napon megírja azt az igazságtalanságot is, azt a szenvedést is, melyet annyi millió embernek el kell viselnie a sors szeszélyeitől.

Ugy váltam el Kira Kiralina szerzőjétől, mint az igazság apostolától, akihez az emberi szenvedés ezer szála örökre odafűzőtt. V. J.

Tévedésből meggyilkolták a falu legszebb leányát

A végzetes találka — Mi történt a ranceai erdő szélén?

CSERNOVIC. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közeli Rancea községben borzalmas módon végrehajtott gyilkosság tartja izgalomban a lakósságot. A gyilkosok két ranceabeli legény, akik tévedésből gyilkolták meg a falu egyik legszebb leányát.

Sorocean Dumitru, falubeli legénynek már hosszabb idő óta szerelmi viszonya volt Cornetchi Vasilina fiatal leánnyal. A viszony nem maradt következmény nélkül. Soroceanu ünnepélyesen megígérte a leánynak, hogy feleségül veszi, amint katonai szolgálati kötelezettségének eleget tett. Aztán bevonult Csernovicba katonának.

Teltek a napok teltek a hetek és Soroceanu a napokban néhány napi szabadságra hazajött szülőfalujába. Ujból találkozott Vasilinával, aki figyelmeztette őt ígéretére, s egyben, miután a viszony látható következményei most már veszedelmesen mutatkoztak, sürgette az esküvőt. Soroceanu ujból határozott ígéretet tett a leánynak, s arra kérte, hogy alkonyat után jöjjön el az erdő szélére, találkára. A mit sem sejtő leány megígérte, hogy a találkán ott lesz.

Vasilina azonban már nem mehetett,

a találkára. Alkonyattól szülői fájdalmak lepték meg, s nővérét a szép Máriát küldte el a találka helyére, hogy értesítse az eseményekről Soroceanut. Maria azonban a találka helyén nem találta ott Soroceanut, s amikor ujból hazafelé indult, az erdő szélén az alkonyatban két sötét alak rátamadt, s miután néhány ütést mértek reá, bicskát rántottak, s számtalan szurást ejtettek rajta. A szerencsétlen leány néhány percnyi rettenetes kínlás után kiszenvedett.

A falu csendőrsége azonnal nyomozni kezdett, s hamarosan megállapították, hogy a gyilkosok Joan Sorocean, a leány kedvesének a bátyja és Joan Turcan falubeli legények voltak, akik bevallották, hogy a leányt Dumitru Sorocean biztosítására ölték meg, aki így akart szabadulni Vasilinától. Arra persze nem gondoltak, hogy a leány nővérét küldi majd a végzetes találkára. Maga Dumitru Sorocean a közelben nézte végig az eseményeket, s vigyázott, nehogy a gyilkosokat valaki meglepje.

A csendőrség a két gyilkost letartóztatta, Dumitrunak, a felbujtónak azonban sikerült kerekednie.

Lepedatu miniszter Kolozsvárt

Sakk a kisebbségi választóknak

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Lepedatu kultuszminiszter tegnap Kolozsvárra érkezett. A délután folyamán fogadta a Brassói Lapok kolozsvári tudósítóját, s a hozzá intézett kérdésekre a következő válaszokat adta:

Igaz-e, hogy a kormány a választások határidejét ki akarja tolni?

Intézkedés ilyen irányban még nem történt.

Mi a miniszter ur kolozsvári tartózkodásának célja?

— A községi választásokkal kapcsolatosan felmerült egy némi kérdés akárok elintézésére, de más ügyek is ideszólitottak.

Mi igaz egyes vidéki lapoknak abból a

hiréből, hogy a kalotaszegi tagozat memorandumában foglaltakat a kormány elfogadta volna tárgyalási alapnak.

— Az ügynek ilyen formában való beállítása célzatos; erre vonatkozólag különben a kormány a jövő héten fölvilágosító kommunikét fog kiadni.

A városban elterjedt vélemény szerint a miniszter kolozsvári útjának igazi célja az, hogy a névjegyzék összeállítása körül a kisebbségeket a mainál is hátrányosabb helyzetbe szorítsa.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK“-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Temesvár

— **Meglopták a lipcei mintavásár titkárát.** Vakmerő lopást követtek el ismeretlen tettesek tegnap a Ferdinánd király szállóban. Voss Pál a lipcei mintavásár titkárának szobájából azalatt az idő alatt, míg Voss a sportpályán volt ellopott aktatáskáját, amelyben írásain kívül 50 angol font volt. A rendőri nyomozás közben az üres aktatáska megtalálta a szálló egyik félreeső helyén.

— **Sikkasztó tisztviselő.** A Dura villanyelemgyár Deutsch nevű huszonegy éves tisztviselője az expedíciós könyv hamisításával április óta kisebb összegekben összesen százhuszezer lej sikkasztott. A postára küldött csomagokat azok portódíjával bevezette a könyvbe, azonban magasabb összegekkel, s így a pénztárnál is több pénzt vett fel. A könyvet azonban a postára ismét helyesen kijavítva küldötte el, s a postai elismervény átvétele után az összegeket újból visszahamisította. Deutsch a Royal kávéházban szokott kártyázni, sokat vesztett, s ehhez kellett a pénz. A fiatal sikkasztót letartóztatták s átadták az ügyészségnek.

— **Kártyarazzia.** Matei ügyész kapcsolásban a Dura gyárban történt sikkasztással, valamint a szigurancahivatálnak ama közlésére, hogy Klein aradi kereskedő a Royal-kávéházban százhatvanezer lej vesztett, razziaát tartott a kávéházakban, s megállapította, hogy majdnem valamennyi kávéházban pénzben kártyáznak. A rendőrség több kávéházban elkoぼzta a kártyákat és nagyszámú bankokat.

Arad

— **Lits Antal jubileuma.** A Fehérkereszt étermében vasárnap este ünnepelték Lits Antal szerkesztő 30 éves újságírói jubileumát. Az újságíró szervezet nevében Krenner Miklós dr., Fronyó Zoltán és ifj. Vass Gusztáv, az aradi magyarság nevében pedig Barabás Béla köszöntötték a jubilánst.

— **Az aradi bíróság bojkottált egy ügyvédet.** Az aradi bíróság tegnap bojkottálta Balasie Sándor dr. ügyvédet, mert ez állandóan élesen kritizálta az ítéleteket. Ma Balasie a temesvári táblánál panaszt tett Simionescu törvényszéki elnök ellen, aki hivatalos hatalmával visszaél, mert a bíróság az ő rendelkezésére nem tárgyalta az általa képviselt ügyeket.

Lugos

— **Hilvesgyilkosság a faluban.** Bestiális kegyetlenséggel gyilkolta meg tegnap Dragomirest községben Ungurean János ottani földmivest a felesége. Ungureanék már évek óta rossz viszonyban éltek egymással. A feldúlt családi életből hiányzott a házastársak békesége s egymást érték a hangos veszekedések. Tegnap este is olyan perpatvar verte fel az Ungurean házat, hogy annak lármája a szomszédságba is elhatolt. A családi háborúság elcsitulása után Ungurean lefeküdt és csakhamar el is aludt. Az asszony, aki csak erre várt, fejszét nozott, s az alvó fejét két fejsze-csapással széjjelhasította. A gyilkos asszonyt a csendőrök másnap letartóztatták.

— **Nyugdíjazási járvány minden vonalon.** Krassó Szörény megyében tovább folynak a nyugdíjazások. A lugosi városházán Milkovici Remus városi íktatót, Lupu Traian, Dajka Romulus és Szunyogh Miksa adóellenőröket, Oravicabányán pedig Bastias Baltazar városi jegyzőt és Binder József városi aljegyzőt menesztették nyugalomba.

Szatmár

— **Felszentelték a székesegyház új harangját.** Méltó és impozáns ünnepségek között szentelték fel a székesegyház új harangját. A hatalmas templomot zsufolásig megtöltötte Szatmár katolikusossága. A felszentelési aktust Szabó István püspöki helynök végezte. Délután nívós műsorú ünnepség volt.

— **Külön listával megy a Sfatul a vásárlásokba.** A kereskedő tanács tegnap nagyjelentőségű ülést tartott, melynek tárgysorozata és határozatai kiemelkedő jelentőséggel bírnak a város kereskedelmi életére. Határozatilag kimondták, hogy a szerdai napon kívül még egy heti-

vásár engedélyezését kéri, akciót indítanak a vámmizériák és általában a vámhivatal rossz adminisztrációjának megszüntetése érdekében. Végül szóba került a Sfatul választmányi ülésén a közelebbi választások kérdése. A választmány érdemleges határozatot ebben az ügyben nem hozott, azonban leszögezték, amennyiben a listák nem elégitik ki a kereskedők és közgazdasági érdekeltségek érdekeit, úgy a Sfatul külön listákkal megy a választásokba.

Nagykároly

— **Nagykároly közönsége helyesli a város Szilágymegyéhez való csatolását.** Nagykároly város közönsége vasárnap nagygyűlést tartott, amelyen helyeselte Nagykaroly városának Szilágymegyéhez való csatolását. A kormányhoz intézendő határozati javaslatot fogadtak el, melyben kéri a közlekedés megjavítását, a mátészalkai vasút megnyitását, a börtvényi vámhivatal idehelyezését és vámszabadraktár felállítását.

Dés

— **Vasutasbál.** A CFR. dési alkalmazottai jólsikerült szüreti táncmulatságot rendeztek a Románia szálloda dísztermében.

— **Tolvajok garázdálkodnak a református fiú iskolában.** Béci Ernő református kántor és tanító a napokban nagy összeget szedett össze az iskolás gyermekektől tankönyvek beszerzésére. A pénzt osztályának az íróasztal fiókjába zárta, azonban reggelre mintegy ezer lej hiányzott az összegyűlt pénzől. Jelentést tettek a rendőrségnek, amely erőyes nyomozást indított annál is inkább, mert most másodszor fordult elő pár hét óta hasonló lopás a református fiúiskolában.

Fogarás

— **A fogarasi ref. bornemissza Anna-egye-sület előterjesztése a Nő-Egyesületek Országos kongresszusa** Ignác Lászlóné elnök szövegezésében elkészült és illetékes helyre juttatták. Az előterjesztés részletesen foglalkozik a helyi korlátozásokkal és elpanaszolja az alapszabályoknak, hol egyik, hol másik hatóság által való bekérését, miáltal az együletnek folytonos munkát és költséget okoznak. Az iskolai jellegű sérelmek között megemlíti az iskolai kirándulások ügyét, melyek rendezését a Regulament előírja, de a hatóságok a kisebbségi iskolákat ebben nem támogatják, vasuti kedvezményt nem nyújtanak, az éjjeli szállás biztosítása iránt a kisebbségi előjárásokhoz intézett megkereséseket pedig többnyire válasz nélkül hagyják, úgy, hogy a fogarasi ref. polgári iskolának reggeli területre tervezett kirándulása ilyen okokból már két ízben meghiúsult. Az emlékirat említi a két évvel ezelőtti Fogarásról kiindult mozgalmat és a várakozásokat a 40 ezer magyar nő és anya aláírásával a királynő öfelségéhez juttatott folyamodványra. A mozgalomnak akkor a királynő öfelségének nagy szíveségén kívül sem mi látható eredménye nem volt, sőt az iskolák elleni támadások még súlyosbodtak. Ami feljutott a trón magasságába, nem tudta átjárni a kormányzó férfiak szívét és értelmét. Ezért az emlékirat hangja általában pesszimisztikus, mégis köszönetet mond Cantacuzino Alexandrina hercegasszonynak a közlekedés gondolatáért.

Gyergyószentmiklós

— **Tűz Gyergyószentmiklóson** Tegnap előtt az »Erdőipar« gyártelepén lévő gépház ismeretlen okból egyszerre lángot fogott és rövid idő alatt teljesen leégett. A nagy tűz következtében, bár a gyergyószentmiklósi és a tekerőpataki tűzoltóság, valamint a közeli fagyári vízpuskák óriási energiát fejtettek ki, a gátherház is tüzet fogott, amelyet azonban mégis sikerült eloltani. A gépek, amint egyelőre konstatálni lehet, épségben maradtak, csupán a szelepek és csapok olvadtak el a nagy hőségben. A kár összege egyelőre ismeretlen.

— **Csiki Gazdák Lapja** címmel november elsejével egy új gazdasági szaklap indul Gyergyószentmiklóson, melynek felelős szerkesztője T. Imets Béla, kiadója pedig Kertész Béla gazdasági felügyelő lesz. A lap nyolcad fél oldal terjedelmében jelenik meg kéthetente és a megfelelő gazdasági rovatokon kívül a vármegye társadalmi érdekeit is bőven kívánja szolgálni.

Szilágysomlyó

— **Lelövik az uccákon a kutyákat.** Szilágymegyében a mind egyre szaporodó veszett kutyákra való tekintettel a prefektúra felhívta

a rendőrkapitányi hivatalt, a rendőröknek va dászfegyverrel való ellátására s az uccákon talált szájkosár nélküli ebek lelövésére. A rendőrök házról-házra fognak járni s az udvarokon megkérdezik, avagy szájkosár nélkül talált kutyákat lelövik. A rendelet szerint azoknak a polgároknak is, kiknél revolver, illetve fegyvertartási engedélyük van, az uccákon lévő szájkosár nélküli s nem kézen vezetett kutyákat jogukban van lelőni. Kivánságunk, hogy ez az össze-vissza való lövöldözés, kutyavadászat, hogyan fest majd a gyakorlatban.

Kézdivásárhely

— **Mikor a gitár is irredenta.** Izsák József kovásznai kereskedőt a kovásznai csendőrmester államellenes cselekményért föl-jelentette. Acsendőr ugyanis Izsák gitárján szokásos szalagok közt felfedezett egy piros, fehér, zöld színű szalagot is de ezek nem egybe voltak szőve, hanem mint a többi színes szalagok, külön-külön voltak feltéve a gitárra. Ezt az ügyet hűfőn tárgyalta a kézdivásárhelyi járásbíró, amely természetes vádlottat felmentette az irredentizmus vádjától.

Marcinkó Mihály

felment egész a királyig

Érdekes leirat a szatmári ügyészségen

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósító-jától.) Néhány nappal ezelőtt érdekes írás érkezett a szatmári ügyészségre. Az írat az igazságügyminiszterium közvetítésével a kabinetirodából érkezett és ez volt a rövid tartalma:

Az ügyészség tanulmányozza át alaposan Marcinkó Mihály volt horhidi, jelenleg szatmári lakos polgári peres iratait. Állapítsa meg, hogy miképpen vesztette el Marcinkó falusi házát és birtokát? Történt-e vele valami jogtalanság? Ha igen, az ügyészség avatkozik bele a dologba és mindenképpen tegyen jelentést az ügyről a kabinetirodának.

Az ügyészségen természetesen nagy feltűnést keltett az írás. Nem tudták elképzelni, hogy milyen ügy lehet ez? Talán valami súlyos politikai háttérre van a dolognak? És egyáltalán ki lehet az a Marcinkó Mihály, aki irant maga öfelsége érdeklődik?

Dr. Nesztor főügyész azonnal felhozatta Marcinkó Mihály összes aktáit. Három tisztviselő két napon keresztül szedegelte össze a járásbíró, meg a törvényszéken a különböző perek, amelyekben Marcinkó hol alperesként, hol felperesként szerepelt. Mikor együtt volt a sok akta, a főügyész nekilátott a tanulmányozásnak és a végén még mindig nem értette a magas érdeklődés magyarázatát:

A perekből röviden a következő tényállás derült ki:

Marcinkó Mihály kisbirtokos 16 évvel ezelőtt vett egy használt cseplő gépet 1200 koronáért. Ezt becsérélte egy új gépre, amelynek az ára már 10 ezer korona volt, de ezt hitelbe vette. Marcinkó váltókat meg kötelezvényeket írt alá. A követeléseket bekebelezte a házra, meg a földre is. Többféle komplikáció után végre is peresítették a tartozásokat, jött a végrehajtás, az árverés és ráment minden a cseplőgépre. Marcinkó állandóan azt hangoztatta, hogy őt a gépügynökök meg a fiskálisok maffiája forgatta ki a vagyonából, és a tizenhatosztendős birkózás alatt többször hangoztatta, hogy

felmegy egészen a királyig

Be is váltotta a szavát és nemrég fel is ment. Négynapos ácsorgás s próbálkozás után végre bejutott a király elé. Marcinkó részben magyarul, részben románul elszírta az ő nagy báiát és a király védelmét kérte, a maffia ellen. Elzokogta, hogy a szatmári pincelakásból szeretne visszamenni a faluba, a földjére, amelyet szerinte jogtalanul elvettek tőle a vérszomjas gépügynökök és fiskálisok.

Igy jött le a kabinetiroda írása. A király hivatalos helyről is tudni akarta, hogy mi történt Marcinkóval?

Már el is ment legfelsőbb helyre az ügyészség válasza, amelyben az áll, hogy bizony nem nagyon kiméletesen jártak el Marcinkó Mihállyal, de bűncselekmény, amely beavatkozást tenne szükségessé, nem történt.

Lehet, hogy most a király aki nyilván megkedvelte a szerencsétlen Marcinkót, el fogja rendelni, hogy a földreformnál gondoljanak rá. Adjanak neki is egy kis földet, amelyre teljes szívvvel visszavágyik. Egészen biztos, hogy nem fog többet soha gépre gondolni és nincs az a bőbeszédű gépügynök, aki még egyszer váltót tudna vele aláírni.

Marcinkó Mihály nagyon bízik benne hogy a király mégis segíteni fog rajta.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fején olvashatók.
Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetői iroda vagy bizományosunk
utján is feladhatók.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej,
vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább;
Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 ók,
Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000
m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt
6 lej értékű valuta.

Csütörtök, október 22,

Katolikus: Kordula vértana
Protestáns napjár: Ilma —
Görög napjár: Aberc pk. —
Izr. napjár: 5686. Hesvan 4.

A nap: 6.40—17.20 — Hold: Első negyed 25-én 5.36 órakor. — Idő-
járás: Lényeges változás nem várható.

— A magyar kultuszminiszter Berlinben előadást tart. Budapestről jelentik: Kleberg kultuszminiszter ma este utazik Berlinbe, ahol az egyetemen »A háború utáni magyar külpolitika« címen szerdán előadást tart.

— Meglopták Küry Klárát. Bécsből jelentik: Küri Klára színésznőtől hatvan-ezer shilling értékű ékszert elloptak.

— Ősrégi felírás Mózes történelmi alakjáról. Berlinből jelentik: Grimm német hírneves egiptológus egy zártkörű tudóstársaságban előadta, hogy sikerült megfejteni annak az ősrégi felírásnak a tartalmát, amelyet a sinai hegyen kiásott templomban talált kőkövőről lefényképeztek. A felírás bebizonyítja Mózes létezésének történelmi igazságát.

— Itéletűdő Bécsben. Bécsből jelentik: Oriási vihar dühöngött tegnap az osztrák fővárosban. A tüzoltók és mentők többször kivonultak a pusztulások színhelyére.

— Hát mégis — pengő. Budapestről jelentik, hogy a minisztertanács végleg állást foglalt az új pénzegység elnevezése kérdésében. A tradicionális forinttal és a gyakorlatilag igen célszerű új koronával szemben a pengő-név győzött. Az elnevezés felől azonban még részletesebb tudósítást várunk, mert a pengő-kifejezés csak az ércpénzre vonatkozhatik; a papír pénznek ilyen elnevezést adni ugyanis értelmetlen dolog volna s a történelmi ténnyel is ellentétes, mert ép a fémből készült, vagy is ércpénznek minőségi megjelölésére használták ezt a szót, ellentétben a papírpénzzel. Így ment át a közhasználatba a pengő krajcár, pengő forint elnevezés. Szorosabb értelemben pengőnek nevezték Magyarországon az Ausztriában 1858-ig érvényben volt érmeiket, melyekből, a későbbi forint-számítás szerint, száz pengő forint 105.24 o. é. forintot ért. A forintot is pengőnek nevezte sokáig a konzervatív magyar nép s sőt ma is sűrűn találkozunk ezzel a kifejezéssel. A forint a papírpénzre is találó lett volna s a külföldön is könnyen megbarátkoztak volna a kifejtésével (fiorentina — florenczi pénz.)

— Rejtélyes öngyilkosság. Budapestről táviratozzák: özvegy Seefelder Lajosné tegnap Marion-ucca 33. sz. a. lakásán felakasztotta magát. A boncolás alkalmával fojtogatás nyomait találták a nyakán s az orvosi szakvélemény valószínűnek tartja, hogy az özvegyet meggyilkolták s csak a halál beállta után akasztották fel hulláját a hatóság megtevesztésére. A vizsgálat megindult.

— A Brassói Magyar Dalárda férfikara csütörtökön este 8 órakor tartja próbáját, mert a terem pénteken nem áll rendelkezésre.

— Egy volt kolozsvári egyetemi tanár halála. Budapestről jelentik: Réthi Mór akadémikus, a műgyetem volt tanára, 71-éves korában meghalt. Réthi kolozsvári egyetemről került Budapestre. Ő rendezte saját alá Bolyai »Tentamen«-jét.

A liberálispart paktálásra használja fel a határszéli magyarság szervezettelenségét

Szatmármegyében a kisebbségekkel közös listával akarnak a választási harcba indulni a liberálisok — Dr. Drágos Teofil nagybányai képviselő nyilatkozata

NAGYKAROLY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A liberális part minden eszközzel csökkenti az ellenálló erejét a határszéli magyarságnak. Nem engedélyezik a gyűléseket és lehetetlenné teszi az annyira fontos szervezkedést. Ezt a szervezettelenséget nagy-szerű érzékkel használja ki a liberális part. Magához édesgeti a magyarság régi vezetői akik közül több hajlandónak is mutatkozik arra, hogy a még ideig-óráig uralkodó párthoz csatlakozzon és belépjen a liberális pártba.

A szervezkedés most lenne fontos a választások előtt, mert a liberálisok választások előtti propagandájában lekötik magukat a magyarság tájékozatlan vezetők.

A napokban járt az erdélyi liberálisok egyik vezető politikusa, dr. Drágos Teofil képviselő, aki a Brassói Lapok munkatársa előtt a magyarság szervezkedésére és a választások előkészítésére vonatkozólag a következőképpen nyilatkozott:

— Szembesítik a dollár hitellel a skakasztóit. Budapestről jelentik: Böhm Tibor és Salgó Béla nemzetközi szélhámosok még mindig tagadják, hogy ők lopták volna el a sanfranciskói bankártól küldött dollár hitellevelet. Ma Budapestre érkezett Parduczki János innsbrucki bank pénztárosa. Még mielőtt szembesítették volna a gyanúsított szélhámosokkal, pontos leírást adott a pénztárnál járt férfiről, aki a hatszáz dollárt felvette és magát Steinernek nevezte. A személyleírás teljesen ráillik Salgó Bélára. Délután lesz a szembesítés.

— Tífuszjárvány Brassóban. A tífusz járvány ismét felütötte fejét Brassóban a Tömös-csatorna környékén. Pozitív híradások szerint a Strada Doroban tiloron (a régi Honvéd-uccában) a Voinagyár közelében tíz tífuszos megbetegedés történt. Bizonyosra vehető, hogy a Tömös csatorna fertőzött vize terjeszti a járványt, éppen ezért figyelmeztetjük az ottani lakosságot; hogy a csatorna vizét ne csak ivásra, de még mosdásra és mosásra se használja. Ez alkalommal ismét megsürgetjük a városi tanácsot, hogy a Tömöscsatornát cement burkolattal lássa el, gondoskodjék kellő mennyiségű zárt kútból, hogy a lakosság egészséges vízhez juthasson. A város polgármestere még a tavasszal kijelentette, hogy e fontos munkálatokhoz a szükséges pénz is megvan s rövid idő alatt a Tömös csatornát rendbe fogják hozni. Az ígéret sürgős beváltását a komoly nyilatkozaton kívül, a polárok élete, közegészsége, jól fel-fogott érdeke is megköveteli.

— Nyilvános köszönet A zernesti róm. kat. templom építési céljaira Turczér Jakab 2000, Januczák József 500, Juranidró István 100, Köhler Krisztián 100 és Dobranovski Ger-gely 100 lejt adományozott, a miérte e helyen is hálás köszönetét tolmácsolja az egyház vezetősége.

— Kultúra helyett végrehajtás. Panaszos levelet kaptunk Görgényüvegcsür község egyik szegény, de becsületes nagyon elkés-reedett polgáráról. Panaszja ama végrehajtások ellen irányul, melyeket a községben októ-ber 7-én és 8-án Dan Karácsony igazgató-tató eszközöltetett olyan 70 gyermek szülői-nél, akik mint 16 és 18 évesek nem is voltak beírva az iskolába, s erre már nem is voltak kötelezettek. A végrehajtást eszközölő gör-gényszentimrei végrehajtó, a panasz szerint, Farkas Lajos görgényi polgár kisseretében jött a községbe és 37 lejt elvett a szülőktől.

Ha könnyen és jól akar megtanulni románul, rendelje meg a most meg-jelent Dr. Dávid György-féle ro-mán nyelvtan és gyakorló-könyvet. Ara 80. lej. Hozzávaló nagy szótár Román-magyar és magyar-román rész egyútt, egész vászon kötésben 180. lej. Brassói Lapok Könyvosztálya ki-adása.

— Amikor én szatmármegyei -prefektus voltam, akkor a magyarság a prefekturán tar-tott nagygyűlést és azt hiszem,

az, hogy közel vagyunk a határ-hoz, nem lehet akadálya a ma-gyarság szervezkedésének, habár azt nem tartom sürgősnek.

— Leghelyesebb volna, ha a magyarság a közigazgatási választások előtt kikapcsolná a politikát és közös listát csinálnának mint a mezőgazdasági kamarai választásoknál csináltak.

Az önkormányzatban nincs helye a poli-tikának, azt majd csinálunk mi az általános választásokon, de azok előtt is keresni fogom az összeköttetést a kisebbségekkel fajra és felekezetre való különbség nélkül, hogy kö-zös listát állíthassunk össze.

Az ellenzék mindig jó arra, hogy kriti-záljon és ellenőrizzen, de ismerje el mindig a jót.

nem fizettek, azokat azzal fenyegette meg, hogy aki a 3000 lejt meg nem fizeti, az ellen karhatalommal fog eljárni. A panasz beküldője, akinek a saját hat osztályt végzett fia miatt is tőrnie kellett a végrehajtást, lapunk útján kéri a marosvásárhelyi tanfelügyelőt, nevezzen ki 8—10 gondnokot Görgényüveg-csürre, hogy a tanítót, aki a tanításban is sok kívánnivalót hagy fenn, ellenőrizzék és a szülőkkel szemben méltányos bánásmódra szorítsák.

— Deák-szobor Miskolcon. Miskolc-ról jelentik: Vasárnap leplezték le Mis-kolcon országos ünnepély keretében Deák Ferenc hét méter magas, haraszti márványból faragott szobrát, amely, Gárdos Aladár kiváló magyar szobrász műve.

— Magyar soprtolók külföldön Turin-ből jelentik: A marathoni futásban hetvenhat induló közül az ötödik helyezést Branyasov-sky magyar futó érte el. A győztes az olasz Malvicini lett 2 óra 52 perc és 12 másodperc alatt. Branyasovszki a győztes után tíz per-cel érkezett a célhoz.

A firenzei háromszor ötezer méteres sta-fétában MAC csapata erős küzdelem után a harmadik lett az SC Nafta és a párisi Cercle Olimpique mögött. A győztes ideje 47 perc 50 másodperc, a második 48 perc 24 másod-perc és a MAC-é 48 perc 24.6 másodperc.

— Kigyulladt egy amerikai postahajó. Newyorkból jelentik: Comanche postahajó, amely Florida felől Jacksonvillegből New-yorkba indult, utközben kigyulladt. Az uta-sok és a matrózok mentőcsónakokkal mene-kültek el. Körülbelül negyvenen eltűntek. Az életbenmaradtakat a segítségül érkezett hajók mind fölvelték.

— Rosszul sikerült az angol világtá-lítás: Londonból jelentik: A wemblei kiállít-ás második megnyitása sem sikerült, mert az üzlet több mint két millió font deficitel végződött. A hitelezők november havában a kiállítás épületeit elárvereztetik.

— Valóságos szenzáció ma már minden asszony számára a »Die Schöne Wienerin«-képes szépirodalmi melléklete. A legjobb né-met írók tárcái, rendkívül érdekes aktuális cikkekkel, művészi kivitelű képekkel, minden asszonyt érdeklő problémák megtárgyalása: mindezt aránylag rendkívül olcsón nyújtja a szépirodalmi melléklet, mivel azonkívül majdnem száz ábra mutatja a női és gyer-mek divat legújabb kreációit. Végül egy ki-tűnően összeállított szabásminta teszi minden más divatlapnál értékesebbé a »Die Schöne Wienerin« most megjelent 10-ik számát. Ara 30 lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyv-osztályától, ahol a havonként megjelenő friss számokra állandó előjegyzések, illetőleg elő-fizetések is elfogadtnak.

— Felmentette a tábla Frohreich fegyház-büntetését. Budapestről jelentik: Frohreich Ernő bűnygyében tegnap hozott ítéletet a győri tábla. A másodfoku bíróság nem látta bebizonyítva sem az aljas szándékot, sem az erős felindulást, a négy évi fegyházbünte-tést hét évre emelte föl. Frohreich négy na-pon keresztül folyton dühöngött a cellájá-ban. Rohamai csillapultával tíz tányér levest és hat adag húst is megeszik, amit a vendég-lőből hoznak neki. Büntetésének kitöltése után Párisba készül, ahol a zenének akar el-

ni. Feleségétől nem akar elválni. Ez az egyetlen ember — mondotta Frohreich — aki kártartott mellettem. Nem hiszem, hogy most cserben hagyja.

— **Szűke** elnevezés alatt magasfokú tejtartalommal most került forgalomba a legújabb Kandia különlegesség. Ma már mindenütt kapható. Minőségben utánozhatatlan. Ügyeljünk a márkára.

(*) **Modern Mozgó.** Minden idők leghatalmasabb filmalkotása az »Erdők királyai« szerdán kerül bemutatásra. Oroszlánszívű Richárd legendáját viszi filmre ez a monumentális mű, mely még sem dramatizálás nem is mese, hanem maga a legőszintebb emberi történet. A film főszerepét Douglas Fairbanks játssza. A művészi közvetlenség, a férfias bátorság, az akrobata szédlítő ügyessége egyesül Douglas Fairbanks játékában és teszi Fairbanksot a világ legjobb színművészevé. A film elkészítése 8 millió dollárba került, 15.000 amerikai katona statisztá 8564 színész, 2400 ló dolgozott a kollosszusok és a káprázatos kosztümök felépítésénél. Bukarestben a Theatru Nationalban Ofelsége Mária királynő legmagasabb védnöksége alatt került ezen film óriási sikerrel bemutatásra. A 2 részből (11 felvonás) álló film egy előadón kerül bemutatásra, amiért is a helyi árak mérsékelten emelkedtek. Az előadások pontosan fél 5, 7 és fél 10 órakor kezdődnek. Szabad jegyek érvénytelenek. Jön: 100 Hp. Szerelmi autó, nagy sportfilm.

— **Jogi kifejezések és szavak gyűjteménye.** Összeállította dr. Szabók Lajos, dr. Voszka István, dr. Carpinisan Kornél és dr. Geneszy Gyula. Megjelent Székelyudvarhelyen, szerzők kiadásában. Nagy nyolcadrét alak 297 lap. Ára 240 lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztálya útján. Hét éve már, hogy az erdélyi jogélet román nyelven folyik és mindeddig nem volt olyan megbízható, teljes szakszótár, amely a jogászközönség igényeinek mindenben megfelelt volna. Most, hogy a hasonló jogi szakmunkákról olyan országok ismert szerzők nagyszabású munkájukkal a nyilvánosság elé léptek, valóban rég érzett hiányon segítenek. A vaskos kötetben mintegy tizenhét ezer címszó van és ez az egy adat elég bizonyosság ennek a munkának az alapossága és használhatósága mellett. A kötetet a Brassói Lapok könyvosztálya az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldi meg, utánvételes küldés esetén a portót is felszámítja.

(*) **Apolló Mozgó.** Kedden fut utoljára »A párisi bakfisok királyai« 5—7-ig és 7—9-ig. Szerdán és csütörtökön 5—7-ig és 7—9-ig naponta csak 2 előadás. Schiller Frigyes örökbecsű alkotása után készült film »Armány és szerelem« kerül bemutatásra. A főszerepekben: Lil Dagover, Werner Krauss és Reinhold Schünzel. Ugyancsak pénteken ismét a gyönyörű filmalkotást vetítik 5—7, 7—9 és 9—11-ig. Ezenkívül 2 felvonás vigjáték. Jön: »Egy árva leány története«. A főszerepben Marceco.

— **Személyazonossági, utlevél és vasúti igazolványokhoz szükséges fényképeket** a hivatalosan előírt kivitelben legrövidebb idő alatt készít Lang Henrik udvari fényképész, Kapu-ucca 52 szám.

— **Elsőrendű menyasszonyi felvételek** készülnek Keresztös fényképész műtermében. Brassó, Kapu-ucca 2. sz. Hívásra vidékre is megyek.

SPORT

Hanyatlík-e a magyar labdarugó-sport?

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar sportlapok még ma is érthető elkeseredéssel tárgyalják a kétfős vereséget a csehekkel szemben, amelyben a magyar labdarugó-sport komoly hanyatlásának jelét látják. Jellemző az általános felfogásra a Budapesti Hírlap következő cikke, amelyet közvetlenül a mérkőzések után írt:

A magyar futballsport krónikájába újabb gyászos lap került. Belgium, Svédország, Ausztria és Spanyolország után most Csehország mért futballcsapatunkra vereséget s hozzá mindjárt egy csapásra két oldalon is. Jellemző a helyzetre, hogy az újabb kudarc már nem is új mélyebb sebet a közönségnek a sportszereteten, s ugyyszólván vigasztalásnak fogadja el a mérsékelt arányt, mert ennél súlyosabbat, megsemmisítőbbet várt. Az engesztelőkenység azonban csak a hatás első órájáig tart és átadja a helyét az elkeseredésnek, amely kérdéseket támaszt.

Azt kérdezi a keserűségnek az érzése, hogy vajjon mit éreznek gyászos híreknek hallatára a magyar futballsport gyászvitézetei a külföldre vándorolt nagyságok. Fáj-e szívüknek ez az elhagyott magyar futballsportnak a romlása, vagy pedig önzően örülnék-e, hogy nincsenek benne? Hogy biztos nyugodt helyen érzik magukat akkor, amikor a lélekharang kondul hazájuknak futballélete fölött. De az elkeseredésnek van másféle is kérdő szava. Kérdezi haragvó lángszavakkal a Labdarugó Szövetségtől, hogy meddig él még vissza az egész sportársadalomnak a türelmével? Kérdezi, meddig óhajtja még pazarló kézzel fecsérelni a magyar futballsportnak nehéz munkával összegyűjtött erkölcsi javait ért van szükség a sorozatos változás meddig kívánja még kockára tenni a magyar sport hírnevét? Azt kérdezi immár türelmetlenül az egész ország társadalma, mitgott mérkőzésekre akkor amikor nincsen megfelelő kéz sem, amely a biztos vereségeket elhárítani tudná? Mert valóban vérlázító könnyelműség minduntalan kiállítani a válogatott, válogatott játékosok nélkül, médiumaiul a különböző nemzetek csapatának. Ha nincs megfelelő válogatott csapat, nem kellene a válogatott mérkőzések sem mindaddig, amíg ismét méltó ellenfelei lehetünk a külföldi csapatoknak. Csak azért, hogy jóvédelmeket harácsoljon ki a szövetség a maga és egyesületei számára, válogatott mérkőzéseket rendezve nyakra-főre, olyan bűn, amelynek elkövetéséért az MLSz. minden büntetést megérdemel.

Még a hatósági biztost is, aki a magyar sport csufságára hetek óta ott ül a nyakan, azt a pillanatot leszve, amelyben autonómiájától végleg megfoszthatja.

A kétfős magyar-cseh mérkőzés egyébként külsőségekben meglehetősen impozáns volt, sportbeli tartalma azonban arra mutatott, hogy nemcsak a magyar, de a cseh futballsport is hanyatlóban van. Persze győnye vigasztalás ez a mi számunkra, mert nem is olyan régen a cseh futball, mint tanítvány, tanulni járt csak a magyar mesterhez. Azóta azonban nemcsak a mester élte ki magát, de ugrátszik, a tanítvány is kiöregedett.

(x) **Weissmüller és Skelton** Budapesten. Dr. Dónáth Leó, a MUSz. képviselőjében egyenesen az Illinois AC-hez fordult azzal a kéréssel, hogy 1926-ban engedélyezzen Weissmüller részére európai turát, amelynek rendezését a Magyar Uszói Szövetség vállalja magára. Kérte egyben, hogy Weissmüllerrel együtt Skelton a melluszó világbajnok is keljen át a tengeren és küldjenek velük egy hátuszót és egy sprintert is, hogy így stafétaküzdelmekben is résztvehessenek. Tegnap érkezett meg az Illinois AC válasza. A levél szerint a klub nagy örömmel fogadja a MUSz. meghívását annál is inkább, mert Weissmüller annakidején nagy lelkesedéssel beszélt magyarországi szívélyes fogadtatásáról. Éppen ezért szívesen küldenek több embert is jövő év folyamán Magyarországra, ha sikerül az amerikai bajnokságok időpontjával az európai utazást összeegyeztetni. Közben remélhetően elintéződik a budapesti uszóstadion ügye is. Az amerikai atlétika szövetség novemberi közgyűlésén dönt a bajnoki terminusok fölött.

(*) **A modern atlétika.** Az összes atlétikai ágak stílusa, tréningje, a versenyzés és a legújabb versenyszabályok 347 szemléltető rajzzal. Írta: Déván István. Magyarország többszörös bajnoka és rekordere. Mindenkié, akit érdekel az atlétika el kell olvasnia ezt a könyvet. Ára 240— lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától, Brassóban.

Prefektusi rendeleteire öltözött díszbe Borossebes lakossága

A nemzeti párt népgyűlése — Egy volt prefektus leleplezése

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Országos jelentőségű gyűlés színhelye volt tegnap Borossebes község, ahol az aradmegyei nemzeti párt tartotta meg népgyűlését. A legerdekesebb szónoklatot Marseiú Justin dr. volt prefektus mondotta, aki megvilágította, hogy miképpen rendelték ki a község lakosságát a miniszter vizitjére. A volt prefektus felolvasott egy bizalmas rendeletet, amelyet a napokban a prefektúra intézett az egyes községek jegyzőihöz és a csendőrségekhez, amelyben elrendelte a diadal- kapuk felállítását, valamint az iránt rendelkezik, hogy az asszonyok és gyermekek ünneplő ruhában szoros falat állva jelenjenek meg, hogy éppen csak a miniszter autója tudjon az út közepén áthaladni. A rendelet szerint a papoknak és gyermekeknek kötelességük a minisztert melegen ünnepelni, az iskolásgyermeknek pedig dalolni és verselniük kell.

Marseiú volt prefektus párhuzamot vont a miniszter tiszteletére rendezett hivatalos ünnepség és a népgyűlés között, ahová a nép pusztán lelkesedésből jött el. Kritizálta az agrárreform igazságtalan végrehajtását, kijelentette, hogy a liberálisok kijátszották a választójogot, az országot zűllésbe taszították, azonban a liberális uralom már alkonyulóban van, bukásuk sokkal közelebb, mint önmaguk is gondolják.

Végül felhívta a népet, hogy az egyes községekben arra szavazzanak, akiknek működésüktől felgyógyulhat ez az ezer sebből vérző ország.

November 15-én Kisjenőben tart kongresszust a nemzeti párt.

MEZOGAZDASAG

Válságba jutott a római mezőgazdasági intézet

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A mezőgazdaság nemzetközi kapcsolatainak legerősebb láncszemét, a római mezőgazdasági intézetet, amely két évtizedes működése alatt annyi jelet adta használhatóságának és kiválóságának, megtámadta a nemzetközi irigység.

Gazdaközönségünk jó része még emlekezni fog rá, hogy a római intézet alapjait Viktor Emánuel 1905-ben rakta le s hogy hatvan ország csatlakozott ennek az intézetnek a fenntartásához. Egy időben a magyar Miklós Ödön államtitkár volt annak egyik alelnöke és a magyarok egyébként is mindig a legmelegebb támogatásban részesítették az olaszokat, bár legelső sorban nekik lett volna okuk rá, hogy sértve érezzék magukat, mert a budapesti nemzetközi mezőgazdasági kiadványok kétségtelenül hivatottá tették volna a magyar földművelési miniszteriumot ennek a nemzetközi megbízatásnak a vállalására.

A római intézetnek a nemzetközi statisztikai adatgyűjtés terén igen nagy érdemei voltak, bár a háború természetesen ennek az intézménynek a fejlődését is megakadályozta mindenesetre a saját hibáján kívül. Az intézet élén régi szokás alapján mindig az olaszok állottak és ugy látszik, éppen ez hívta ki a nagy nemzetek irigységét. S most, hogy az intézet bizonyos anyagi nehézségek közé is került, megindultak a robbantási kísérletek, amelyekben tudomásunk szerint az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország járnak elől. Ezek az államok ugyanis azzal vádolják meg Mussolinit, hogy legutóbb összehívta az intézet mellett működő állandó bizottságot és megtette az intézet elnökévé egyik honfitársát, Michelist, annak ellenére, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország képviselői nem is voltak jelen az állandó bizottság ülésén. Az Egyesült Államok kormánya azonnal tudomására is hozta az olaszoknak a dolog miatt való elégedetlenségét.

ANGOL ZSERSZÓTÁRAK

A KIEJTÉS MEGJELÖLÉSÉVEL

LINGUA

zsebszótárak: Angol 32° zsebalak

— Magyar-angol rész külön

kötve 77 L.

— Angol-magyar rész külön

kötve 77 L.

SCHENK: Angol kézi szótár, 16°

zsebalak mindkét rész egybe-

kötve 110 L.

SCHIDLOF: Angol lílput zseb-

szótár, 2 rész egybekötve 44 L.

Romániai főbizományos:

Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó.

Postai megrendeléseket azonnal

elintézzük.

Mussolini természetesen nem enged ebben a kérdésben sem, hivatkozik arra, hogy az állandó bizottság az intézet alapszabályai szerint járt el és hogy az olasz elnök kinevezése megfelel az eddigi gyakorlatnak. Viszont az amerikai tiltakozáshoz Anglia és Franciaország is csatlakozott és a három nagy állam álláspontja az, hogy szívesen hozzájárulnak az intézet válságos anyagi helyzetének rendezéséhez és annak további fenntartásához, azonban azt kívánják, hogy azt vegye át a Nemzetek Szövetsége és költöztessék át Genfbe.

Nem tudni, mi lesz az eredménye a nagy vitának. Ha az intézet Genfbe költözik, a régi hagyományok mindenestire elvesznek arra nézve, pedig egy ilyen közös intézmény vezetésénél ezek nagyon fontosak. És kár, hogy egy szakdologban most egyszerre tisztán személyi motívumokból készülnek zavart támasztani.

(—) **Felemelik Magyarországon a faimport illetéket?** Budapesti jelentés szerint a magyar kormány komolyan foglalkozik azzal, hogy a román kormánynak arra az intézkedésére, amellyel a szén behozatali vámját felemelte, a román faimport vámtételeit felemelje. A jelentés szerint döntés még nem történt. Nem is valószínű a faimport vámtételeinek felemelése, mert Magyarországnak nagy mennyiségű fára van szüksége s a magyar kormány annál sokkal jobban tudja, sem hogy elcsúszott ellenrendszabállyal kétségessé tegye a belső szükséglet kielégítését.

(—) **A forgalmi adót a gabona után is meg kell fizetni.** A pénzügyminiszter az államvasutak vezérigazgatósága útján úgy rendelkezett, hogy azoknak a mezőgazdáknak, akik gabonát akarnak szállítani a vasuton, igazolniuk kell, hogy ők tényleges termelők s hogy a feladott gabonáért a forgalmi adót és bélyegilletéket megfizették. Olyan gabonakereskedők ellenben, kik saját címükre adnak fel gabonát, nem kötelesek igazolni a forgalmi adó kifizetését. Ezek a forgalmi adót csak akkor fizetik meg, ha a gabona eladása ténylegesen megtörténik. Azoknak a gabonakereskedőknek pedig, kik a gabonát nem a saját címükre és nem saját raktáraikba küldik, hanem már eladott gabonát szállítanak, a forgalmi adó kifizetését nyugtával kell igazolniuk.

Nyílttér

Válasz Silberstein Izsó kovásznai moztulajdonosnak.

F. hó 12-én kelt levelét megkaptam, melyre válaszképpen elsősorban is meg kell köszönjem önnek azt a nagylelkűséget, mellyel megengedi nekem szabad kritikai jogaim gyakorlását.

Levelének többi pontjai alaptalan üres rágalmak és a sértegetések közönséges pleonasmusos sorozata, melyre hasonló modorban is válaszolhatnék, ha önt erre, csak némileg is érdemesnek tartanám.

Biztosítom azonban önt, hogy minden renyegedése dacára, ha máskor egy hasonló esetben tisztviselő kollegáim kikérlik véleményemet, megőrzöm objektívítástomat.

Ön bizonyára meg lesz elégedve, hogy az elégtételvételnek eme formáját kellett választanom.

Kovácsna, 1925. októ. 18.

Korányi Ferenc.

*Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Érettségire,

középiskolai magánvizsgákra osztályösszevonással is a leggyorsabban készítő a

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII. Dohány-u. 84. Teljes anyagi felelősség.

1149

KÖZGAZDASÁG

Megszüntetik az 50 százalékos büntető tarifát, de felemelik a kiviteli vámot

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Közöltük lapunk tegnapi számában, hogy a legfelsőbb gazdasági tanács foglalkozott az 50 százalékos szállítási büntető tarifa eltörlésével. A kereskedelemügyi miniszter ilyen értelemben átiratot is intézett a közlekedési miniszteriumba, amelyben közli a legfelsőbb gazdasági tanácsnak a kiviteli 50 százalékos büntető tarifa eltörlésére vonatkozó előterjesztését. Az átirat indoklása szerint az 50 százalékos szállítási többletdíj eltörlésével, amelyet az államvasutak minden kivitelre kerülő cikk után szednek, az állam

nem fog károsodni. Ugyanis oly vámtételeket fognak alkalmazni a kiviteli cikkekre, amelyek helyettesítik az export tarifátöbbletet.

Ennyit mond a kereskedelemügyi miniszter, azonban nem magyarázza meg, hogy mire való ez az egész névcseré: hiszen elvégre az exportöröknek olyan mindegy, hogy milyen címen szedik be tőle a kiviteli többletet. Egy pedig bizonyos: a kivitel ezer nehézségeivel küzdő gazdasági köröknek az 50 százalékos büntető tarifa miatti panaszán ezzel a névcserével nem segítettek semmit!

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, október 20

A világpiacon a francia frank gyengülése tartós.

A belföldi piacon szilárd a helyzet. Bukarest keresi az árut, az erdélyi bankok java része fedezellen. Az áruhiány nagy. Reggel az árfolyamok 40 lejese svájci frank alapnak feleltek meg, délre 40.60 lejese alapra szilárdult. Ennek megfelelően egy angol font 1021, egy dollár 210 és fél, egy francia frank 9.37, egy olasz lira 8.47, egy csehszlovákia 6.24, egy schilling 29.70, egy aranyárka 50.35, egy dinár 3.77, egy lejért 335 magyar korona.

Zürich Devizák (zárlatban a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitás: száz német márká 123.60 (+5), egy dollár 5.19 és fél (+fél), egy angol font 25.13 (+fél), száz francia frank 22.90 (-21), száz olasz lira 20.65, száz cseh korona 25.37 és fél, száz dinár 9.22 és egynegyed (-egynegyed), száz leva 3.77 és fél, száz lej 2.46 és egynegyed, tízezer magyar korona 0.7260, tízezer osztrák korona 0.7315 (+10).

Budapesti értéktőzsde. Kedden barátságos irányzatú forgalom. Zárlati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 316, Osztrák Hitel 122, Salgó 448, Rima 114, Déliavasut 57, Államvasut 375, Kohó 205, Atlantika 7.5, Ganz Danubius 2265, Kőszén 2850, Papiripar 28.5, Nasici 1760, Szlavónia 62.5, Földhitelbank 246, Viktória malom 426, Pesti Magyar Kereskedelmi 925, Beocsúni 1160, Urikányi 1010, Láng 87.5, Lipták 37.5, Schlick 48, Brassói 16.5, Cukoripar 1760, Klotild 16, Temesi szesz 275, Hungária műtrágya 118, Olasz Bank 15, Angol-Magyar 35, Leszámitoló 63, Magyar-Cseh 14, Nova 269, Kronberger 3, Csáky 6.75, Izó 1020, Magnezit 1265, Viktória butor 0.95, Ofa 540, Malomsoky 8.5, Pesti Hazai 1980, Fegyver 600.

(—) **Konferencia a háború előtti adósságokról.** November 3-án Prágában összeül az utódállamok konferenciája, hogy rendezze a háború előtti osztrák-magyar adósságok kamatszolgáltatását. Utoljára ez év elején Bécsben tartott konferenciája foglalkozott ezzel a tárggyal, de nem ért el eredményt. Az osztrák kormány ismételten közölni nyilatkozott a kamatfizetés megkezdésére és meg is kezdte a tisztán osztrák címleteket. A közös papírosokra vonatkozóan azonban nehézségek támadtak, mert a csehszlovák köztársaság, Románia, Jugoszlávia nem készültek el az előmunkálatokkal. Így nem lehetett megkezdni a végleges felosztást. Ugy hírlik, hogy most már megszűntek ezek az akadályok. A prágai konferencia pozitív eredményének fontos előfeltétele az is, hogy az utódállamoknak Rómában az alapítványok és alapok felosztásáról való konferenciája eredményesen befejeződött. A két kérdés között annyiban van összefüggés, hogy számos alapnak és alapítványnak járadékok vannak birtokában úgy, hogy az alapítványok területi viszonyainak eldöntése kihatással van a háború előtti adósságok felosztására is.

(—) **Az új zónadíjak november 1-én lépnek életbe.** Az államvasutak vezérigazgatósága úgy rendelkezett, hogy az új zónadíjak a gyors és expresszvonatokon az 1-6, illetőleg 1-100 kilométeres távolságokra november 1-től kezdve adandók ki, addig a jegyek a jelenlegi árakon adandók ki.

(—) **Megkötötték a magyar-holland kereskedelmi szerződést.** Hágából jelentik: A hágai kamarában elfogadták azt a törvényjavaslatot, amely a Hollandia és Magyarország között kötött hágai kereskedelmi szerződés ratifikálásáról szól.

(—) **A brassói ipar és kereskedelmi kamara** szerdán f. év szeptember 21-én délután 4 és fél órákor tartja meg a kamarai igazgató-tanács alakuló gyűlését a régi tanácsház termében.

Linoleum Haas Lipót

Temesvár,

Bulevard Regele Ferdinand.

Lerakatok:

CLUJ, Str. Universităţii 1.

ORADEA-MARE, Bul. Regele Ferdinand 5

Mielőtt

bevásárlásait eszközli,
győződjön meg áruink
olcsóságáról!

Linoleum:

67 cm. széles mtr.-ként	Lei 135-—
90 " " " "	" 170-—
100 " " " "	" 200-—
115 " " " "	" 230-—
135 " " " "	" 270-—
200 " " négyzet mtr.	" 215-—

Valódi átöntött Inlaid Linoleum
200 cm. széles minden színben.

Viaszkosvászon asztalterítő:

78 cm. széles méterenkint	Lei 100-—
100 " " " "	" 125-—
115 " " " "	" 145-—

Bőrvászon minden színben
és minőségben nagy választékban.

Szőnyegek:

Futószőnyegek, mindkét oldalon használható	Lei 98-—
Velour futó szőnyeg I-a	" 515-—
Ágyelők	" 125-—
Ebédli szőnyeg 200/300	" 1600-—
Otomántakarók	" 1600-—

Felöltőszerű gummiköpenyek 950 leltől

Tornacipők, hócipők, sárcipők, betegápolási cikkek, gyermekjátékok, sportcikkek nagyban és kicsinyben.

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa

Egy örömről ezer fájdalom

REGENY

Írta: SZINI GYULA 42

— En most akartam járkálni menni...
de, úgy látszik, már késő van... tízenegy óra... jobb, ha lefekszem.
Főlkísértem Duclost a szobája ajtajáig. Ott elbucsuztunk. Kézzsoritáskor a francia megint rám mosolygott azzal a gunyos, szinte ördögösen vigyorgó szájavonásával, a mely az elmúlt napokban már annyiszor felbukkant és amelyetől csaknem átvirrasztottam az éjszakát.
Csak úgy tudtam magamat lecsillapítani, hogy elhatároztam: másnap reggel szinte vallomásra fogom kényszeríteni Zerlinát.

A házasság felé.

— Hát maga mit akar ezzel a nyalábajszóval? — kérdezte mosolygva Zerlina.
— Olvassa el őket figyelmesen, — feleltem, — magáról is van bennök szó. De ne jöjjen meg: az egész úgy inkább bosszantó, mint tragikus.
— És én ezt mind átolvassam? Sokalta Zerlina. — Mondja el inkább, hogy mi van bennük.
— Röviden csak annyit írnak, hogy én magam megszöktettem haszonlesésből.
— Ne mondja! — csodálkozott Zerlina.
— Mulatságos lehet. El fogom őket olvasni. Mohón talta a sorokat. Az arca hol bosszúságot árult el, hol mosolygott de szemmel látható volt, hogy nagyon nyugodtan áll szemben a botrányval.
— És ezt csak most mutatja meg? — felelte be Zerlina az olvasást. — Különben igaz van. Az egész dolog nem érdemel többet, mint hogy az ember öt percig bosszankodjék, vagy nevéssen rajta. En már túl is estem ezen.
Ennyire könnyen mégsem szabad a dolgot venni, — szóltam. — Anna asszonynak egyenesen emiatt kellett elutaznia.
— Látta, ez már sokkal érdekesebb, — felelte Zerlina. — Miért nem mondják meg nekem őszintén, hogy hová utazott Annám. Mire való ez a titkolózás?
— Münchenbe utazott, — feleltem.
— Bocsánat: Párisba! — vetette ellen Zerlina.
— Ezt honnan tudja? — kérdeztem.
— Attól az amerikaiától, aki vele utazott. Az amerikai levelet írt Pierre Duclosnak. A levél véletlenül a kezembe került. Így tudtam meg, hogy az amerikai együtt utazott Annával. Most maga mondja el, hogy miért kellett Annának Párisba utaznia? Váratlanul, bucsuzás nélkül! Önre bízott minden magyarázatot, ön pedig ujabban olyan meglátszóan velem szemben!

— Őszinte akarok lenni, Zerlina, — szóltam. — Anna asszony azzal vádolta önmagát, hogy ő idézte föl ezt a botrányt, amelynek ártatlan áldozata. Hiába igyekeztem őt megnyugtatni, ragaszkodott hozzá, hogy elutazzék.

— Épp most, amikor a legnagyobb szükségem volna rá? — kérdezte Zerlina.
— Ne vádolja őt, — feleltem — ő a világon az egyetlen, aki igazán a maga javát akarja. Zerlina. Azt hitte, hogy ha ő távozik, a szükségét fogja érezni annak, hogy egy férfi védőkarját fogadja el abban a harcban, amelyet a maga szabad, nagyra törő lelke ellen folytatnak.

— És ebből a célból önt hagyta itt a szimomra? — kérdezte Zerlina. Ránéztem és a szemében kerestem, hogy gunyból mondja-e, vagy miképp érti ezt a kérdést.
— En rendelkezésre állok, — feleltem és magam is megdöbbentem kifejezésem sivárságán tompaságán.
— Rendelkezésemre! — ütközött meg Zerlina és hozzátette: — Mindezt maguk egymás közt szépen elhatározták? Rólam, nélkülem? Nem is értem az egészet... Kérem, engedje meg, hogy egy kissé gondolkodjam mindezen.
Föl és alá járt a szobában, de többé nem talált a kisleányos gondtalansággal, amely mindig jellemezte, hanem egy izgatott, érdekes komolysággal, határozottsággal, amely egyszerre nyugtalanná teszi az embert. Végül leült velem szemben és így szólt:
— Maga sokkal jobb ember. Laborc, mindegy, hite volna. En egyedülálló leány vagyok és harcban állok az apámmal. Nekem szükségem van egy férfi oltalmára. A becsületem, a boldogságom megköveteli ezt.
(Folyt. köv.)

KÓSA ALBERT

2181 elsőrangú uridivat
SZABÓ-ÜZLETE
BRASSÓ, KOLOSTOR-ÚCCA 29 SZ.
Ajánlja dúsan felszerelt rak-
tárát angol és belföldi
szövet-ujdonságokban.
PONTOS ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁS

Telefon
szám
774.

Fénymásolópapírok, rajzpapírok,
vázlat és milliméter-papírok, má-
solóvázson. Képviselet és raktár
2201 **Kerschner E. Brassó**

Telefon
szám
774.

„EOS” üzleti könyvek,
„EOS” átiró könyvek,
„EOS” másoló könyvek
2201 papírraktár Kerschner E. Brassó.

E. SCHRACK
rádiógyár,
Bécs.
Gyártmányai:
3 csöves vevőkészülékek
az európai rádióállomások vételéhez.
Erősítőcsövek és alkatrészek amatőrök részére.
Képviselet:
J. Both & Müller elektr. osztály, Weisz Mihály-u. 26.
2212

A Révai nagy lexikon

rövidesen teljes lesz, mert már a befejező kötet is sajtó alatt van. Itt az ideje tehát, hogy a könyvtárban levő csonka példányát kiegészítse, azt használhatóvá és értékesé tegye.

Minden kötet külön is kapható!

A XV.-ik kötet ára eredeti diszkötésben	1050.— Lei.
A XVI.-ik „ „ „ „ „ „	1250.— „
A XVII.-ik „ „ „ „ „ „	1350.— „

A XVIII.-ik kötet december hónapban fog megjelenni.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben, valamint a romániai vezérképviselnél:

Vidor Manó könyvkereskedelmi r.-t.-nál, **Oradea-Mare.**
11873

Száva Gerő diszes temetkezési vállalata

Brassó, Kolostor-ucca 10. szám.

2150

Rádió-Amateurök!

Az egyetlen terjedelmes és elismerten a legjobb magyar rádió-amateur kézikönyv már Romániában is kapható!

270 oldal, 247 ábra

A RADIÓTELEFON

elméleti és gyakorlati ismertetése

Írta: Molnár János. — II. javított és bővített kiadás.
Ara 264.— lej.

*

Romániai főbizományos: Brassói Lapok Könyvosztálya

Figyelem! Fontos mindenkinek!

Mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, győződjön meg vételkényszer nélkül, hogy férfi- és gyermekruháit legolcsóbban a most megnyílt

Rosenberg M.

férfi- és gyermekruha-áruházában szerezheti be.
Brassó, Kapu-ucca 40. szám.

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az

M. M. Konzervgyár

Timișoara

M. M. Befőttei,

M. M. Jamei,

M. M. Gyümölcs- és Vegyesizei

melyek minden nagyobb csemegeüzletben kaphatók.

Képviselő: Otto v. Roll, Braşov.

Elsőrangú és jutányos.

Legjobb minőségű
akkok és lakkfes-
tékek az

O. FRITZE

gyártmányok!

2112

Eternit pala
és cserép földést,
tervezést, al- és magas
építést, kedvező árak és feltételek
mellett vállalok. — Állandóan raktáron van
cement, mész, pala, cserép, téglák, gipsz, stu-
katurnád, szalmott-tégla, aszfalt fedél-
lemez, kátrány, stb. — Min-
dennemű építési-
anyag, cement-
áru és tűzifa

Szolid árak! — Pontos kiszolgálás! — Szolid árak!
Nagymihály Sándor, Kézdivásárhely.
Fiók telepek;
Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda és Tusnád község

SZÖNYEG-HÁZ

Asztali szőnyegek,
Butor-szövetek
Függönyök
Futószőnyegek
Gyapjú takarók
Nagy választék

ORENDI M. és Tsa.

Brassó, Kapu-u. 60 — Telefonszám: 340.

Vasutállomás közelében

5000 m. építésre al- kalmas telek kerestetik.

Cim 2102 szám alatt a kiadóban.

Ingyen! Ingyen! Ingyen!

Egy „OMEGA“ kettősfedélű aranyóra Lei 10.000 ér-
(tékben, (Fraji Roller Bucureşti cég által szállítva
Str. Carol 50) I.) egy luxus kivitelű 10x15-ös,
TROPEN-KAMERA 1:4.5-ös ZEISS TESSAR-ral, há-
rom kettős kazettával, hármass kihuzattal Lei 20.000
értékben, egy NOWOTHNY gyártmányú, kettősfedélű
belőt Hammerless kétsővű vadásztölggyver Lei 10.000
értékben

lesz ingyen kiosztva vevőink között!
További felvilágosításokkal szolgál 2 lejes válasz-
bélyeg ellenében

„Hubertus“ Bucureşti, Str. Belvedere 2.
Foto-, mozifelszerelési-, vadászati- és radio cikkek
behozatala. 2198

SKI

a szezon megkezdése előtt még
régi áron.
Gust Hermann, fotó- és sportáruház Brassó,
Rózsater 9.

Veszek lóheremagot.

Mintázott ajánlatot kérek meny-
nyiség és ármegjelölésével

Bergman Adolf

SATU-MARE, Sürgőncim: Bergman
Satu-Mare, Telefon szám 276.

Elsőrendű önálló francia

s z a b ó n ő

kerestetik. — Csakis olyan erőre reflek-
tálunk, ki ilyen minőségben egy nagyobb
szalonban dolgozott.

Cim: Salon **NAGY & COMP** Timișoara, III.
de modele Dózsa-tér 3 sz.

Kérjétek mindenütt a
közkezdvel és legjobb
minőségű

Borszéki borvizet.

Főlerakat: EITEL és ZIRIAKUS cégnél.
Kapható minden töltszer üzletben, kávéházban és vendéglőben.

Ma már minden háziasszony
tudja, hogy az összes szakácskönyvek kö-
zött a legjobb és leghasználhatóbb

Biri néni szakácskönyve.

Otszáznál több elsőrangú konyhareceptet tar-
talmaz a legegyszerűbbtől a legelőkelőbb
háztartásig, minden átmenet részére.

Minden egyes recept olyan lelki-
ismeretes és pontos utasítást
ad az illető étel elkészíté-
séhez, hogy annak alap-
ján még az is izletes
ételeket készíthet,
aki sohasem ta-
nult főzni.

Második javított kiadás ára kemény félvászon-
kötésben 100 lej. Portó és ajánlasi díj 4 lej.

Kapható mindenütt.

Kiadta a
Brassói Lapok könyvosztálya.
© Postai megrendeléseket azonnal elintézzük. ©

APRÓ HIRDETÉS

Egy szó ára: 4 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej. — Állás-
nak 25% engedély. — Legkisebb apróhirdetés ára 4
Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bi-
nyosunknál is feladhat minden helységben, aki
san továbbítja azokat kiadói hivatalunkhoz — C
válaszbélyeggel felszerelt ké-
zősködésekre válaszolunk

23 éves urilány állást
keres gyermek mellé, vagy
idősebb házaspárhoz. Szi-
ves megkeresések. Családi
bánásmód 11879-ig jelgére
e lap kiadói hivatalába ké-
retnek.

**Eladó benzines csép-
lőgarnitúra** teljesen jó
karban, üzempékes fel-
szereléssel, 6 HP Kallai
motor 720 mm. Hoffner
szekrény triórós, Levélre
nem válaszolok, — Joan
Dragomir, Aiud, Str. Cri-
șan No. 1. 11862

Női divatkalapok legjútá-
nyosabb áron Biedermann
lrennél, Hosszu-u. 9. l.
11708

Diesel motor 40 HP,
Diesel 30 HP. szivógáz-
motorok azonnal szállít-
hatók. **Compad gőzgép,**
egy drb. 80 HP. Shuttle-
worth 70 HP. Höcker 50
HP. Marscaall, mind gyá-
rilag javítva azonnal szál-
líthatók. Friedrich Test-
vérek Gépgyára. Timi-
șoara. 2180

Csépőgarnitúrákat,
lokomotívokat, csépőket
és elevatorokat, minden
nagyságban keresek meg-
vételre. Részletes leírast
kerék. Elias Győző gé-
pésmérnök, Timișoara
III. Str. Radulescu 6.
2180

**Gépjármű és Com-
merciális vagon-tete-
lekben** vásárolunk. Fried-
rich Testvérek vasúti tőde,
Timișoara. 2180

**100 HP gőzgép,
75 HP
Dieselmotor
eladó,**
Ing. Geiringer & Ing.
Böhm, Arad.

Revolverprás

Hinterschweiger nehéz
gyártmány, háromszor-
os nyomással, telje-
sen új, párja üzemből
megtekinthető — eladó
Pollák Sándor gőz-
téglyagyárban Aradon.

Cserépkályha

elsőrangú. Igen dísz-
esen kiállítva. Egyenként
vagy teljes vagon-szál-
lítás (40—50 drb.)
Érdeklődők forduljanak
felvilágosításért:
Tóth, Zálau — Zilah
Str. Ferdinand 68. 11897

Kalap-fafejek

divatos kalap-faformákat szaksze-
készít

V. SEFRANEK

Timișoara, IV. Strada Joffre

Nagyobb tőkével és esetleg sze-
közreműködéssel társulnék komoly,
vezetett, kellő biztosítékkal rendelkező
mezőgazdasági vagy kereskedelmi váll-
lparvállalat előnyben részesül. Aján-
„Sachse“ Braşov, Poste restante
kéretnek.

Transmissiót,
gyakat, kapcsolókat,
es faligamokat, m
kivitelben. Vast
nyeket minta vag
szerint gyorsan
nyós ár mellett sz
Friedrich Testvére
gyára. Timișoara.

Arpád. Levelet
nettel vettem, ne
kodik, mert csak
mat okoz nekem
sokszor sokat,
ezerszer Amália.

ארטה כשר
zsír kapható. Fek
az emeleten.

Ugyvédjelölt
sünk lehetőleg a
és német nyelvet
gyakorlattal ren-
lehetőleg azonnal
pésre. Dr. György
mond és Dr. Szar-
rás ügyvédek Seg-

Mercurea-Ciuc
szereda) város
üzempékes Pathe-
jét felszereléssel
f. e. október hó
e. 10 órakor a
zán tartandó ny-
arverésen eladja.

Fiatalkorú
nyelvet tudó pap-
kedő segédet azon-
lépésre keresünk,
tot fizetési igénye
jelölésével ker-
feld Adolf r. t.
Mare.

Veszünk vagon
ben idei ereft bor-
gyót. Ajánlatok
vicskagyar” jelg-
dolt Mosse-hoz
Mare kéretnek.

Szép butorozó
kiadó két intellig-
embernek, Cim
alatt a kiadóban

Préselt elsőran-
eladó, Roth János
lud. Odorheiu.

Isztállómester
tik bukaresti
hez, kocsisok
sére és felügy-
Csakis megbíz-
moly egyének,
hasonló állást be-
jelentkezzenek
jenek ajánlatot
pádhöz, Brassó,
ucca 7.

Németül beszé-
magyar szak-
vétetik. Felleg-
v.

Eladó 80 lóerő
motoreke kifut-
tizennégy hüvelyk
Főgépésznel, Ma-
Arad.